

EDITORIAL

MESAJUL ÎNTRUNIRII PANORTODOXE DE LA CONSTANTINOPOL (6-9 MARTIE 2014)

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

Prin harul lui Dumnezeu, Întâistătătorii Preasfintelor Biserici Autocefale Ortodoxe, credincioșilor ortodocși din întreaga lume, toți frații noștri și toate surorile noastre creștine, precum și oricărei persoane de bunăvoie: vă transmitem binecuvântarea lui Dumnezeu și salutul nostru de iubire și pace.

„Mulțumim lui Dumnezeu totdeauna pentru voi toți și vă pomenim în rugăciunile noastre, Aducându-ne aminte neîncetat, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de lucrul credinței voastre și de osteneala iubirii și de stăruința nădejzii voastre în Domnul nostru Iisus Hristos” (I Tesaloniceni 1, 2-3).

1. Întâlnindu-ne prin harul milostivului nostru Dumnezeu, la invitația Arhiepiscopului Bartolomeu al Constantinopolului și Patriarh Ecumenic, la Fanar, în zilele de 6-9 martie 2014, după ce am deliberat în dragoste frățească asupra problemelor care privesc astăzi Sfânta noastră Biserică și concelebrând în Biserica Patriarhală *Sfântul Gheorghe*, cu ocazia slăvitei Duminici a Ortodoxiei, ne adresăm vouă cu aceste cuvinte de iubire, pace și alinare.

Întrucât Biserica noastră Ortodoxă cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică sălășluiește în lume, ea experiază și provocările fiecărei epoci. Credincioasă Sfintei Tradiții, Biserica

lui Hristos este în dialog constant cu fiecare perioadă de timp, suferind cu oamenii și participând la suferințele lor. Pentru că *”Iisus Hristos este Același ieri, azi și în veci”* (Evrei 13,8).

Încercările și provocările istoriei sunt puternice, în special în zilele noastre, iar creștinii ortodocși nu pot rămâne neimplicați sau indiferenți față de ele. Acesta este motivul pentru care ne-am adunat *”toți împreună în același loc”* (Faptele Apostolilor 2,1), cu scopul de a reflecta asupra problemelor și ispitelor cu care se confruntă omenirea în prezent. Există *”din afară lupte, dinăuntru temeri”* (II Corinteni 7,5). Aceste cuvinte apostolice sunt valabile și azi pentru Biserică.

2. Reflectând asupra suferinței oamenilor din întreaga lume, ne exprimăm comuniunea noastră pentru martirajul și admirația noastră pentru mărturia creștinilor din Orientul Mijlociu, Africa și din alte părți ale lumii. Ne amintim dublul lor martiraj: pentru credința lor, precum și pentru menținerea legăturii lor istorice cu oameni de alte convingeri religioase. Denunțăm lipsa de pace și stabilitate, care îi determină pe creștini să abandoneze țara în care S-a născut Domnul nostru Iisus Hristos și de unde Vestea cea Bună s-a răspândit în întreaga lume.

Ne exprimăm compasiunea cu toate victimele tragediei din Siria. Condamnăm orice formă de terorism și de defăimare a

religiei. Răpirea Mitropoliților Paul și Youhanna, a altor clerici, precum și a călugărițelor de la Mănăstirea *Sfânta Tecla* din Maa-loula rămâne o rană deschisă și cerem eliberarea lor imediată.

Facem apel la toți cei implicați pentru încetarea imediată a acțiunilor militare, eliberarea prizonierilor și stabilirea păcii în regiune prin dialog. Creștinii din Orientul Mijlociu sunt un ferment al păcii. Pace pentru toți oamenii înseamnă, de asemenea, pace pentru creștini. Sprijinim Patriarhia Antiohiei în lucrarea sa spirituală și umanitară, precum și eforturile sale pentru reconstrucție și relocarea tuturor refugiaților.

3. Ne rugăm cu ardoare pentru negociere pașnică și reconciliere spirituală în criza prezentă din Ucraina. Denunțăm amenințările cu ocuparea prin violență a unor sfinte mănăstiri și biserici și ne rugăm pentru revenirea în Sfânta Biserică a fraților noștri aflați în prezent în afara comuniunii bisericești.

4. O amenințare fundamentală pentru dreptate și pace - atât la nivel local, cât și la nivel mondial - este criza economică globală. Ramificațiile acesteia sunt evidente în toate straturile societății, în care valori ca integritatea personală, solidaritatea fraternă și dreptatea sunt de multe ori absente. Originile acestei crize nu sunt doar financiare. Ele sunt morale și spirituale în caracter. În loc să ne conformăm idolilor lumești de putere, lăcomie și hedonism, afirmăm vocația noastră de a transforma lumea prin acceptarea principiilor de dreptate, pace și iubire.

Ca urmare a egocentrismului și abuzului de putere, mulți oameni desconsideră caracterul sacru al persoanei umane, fiind nepăsători în a vedea fața lui Dumnezeu în surorile și frații prea mici ai noștri (cf. Matei 25,40 și 45). Mulți rămân indiferenți față de sărăcia, suferința și violența care chinuie omenirea.

5. Biserica este chemată să-și articuleze cuvântul său profetic. Ne exprimăm îngrijorarea reală cu privire la tendințele locale și globale care subminează și erodează principiile credinței, demnitatea persoanei umane, instituția căsătoriei și darul creației.

Afirmăm caracterul sacru de necontestat al vieții umane de la concepere până la moartea naturală. Recunoaștem căsătoria ca fiind uniunea dintre bărbat și femeie, care reflectă unirea dintre Hristos și Biserica Sa. Vocația noastră este de a conserva mediul înconjurător ca administratori și nu ca proprietari ai creației. În această perioadă a Postului Mare, îndemnăm clerul și credincioșii noștri să cultive duhul pocăinței, să experimenteze curăția inimii, a smereniei și a iertării, dând mărturie în societate despre învățăturile veșnice ale Domnului nostru Iisus Hristos.

6. Această Sinaxă a Întâistătătorilor este un prilej binecuvântat pentru noi de a consolida unitatea noastră prin comuniune și cooperare. Afirmăm angajamentul nostru față de importanța supremă a sinodalității pentru unitatea Bisericii. Adevărim cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, că *"numele Bisericii înseamnă unitate și armonie, nu dezbinare"*. Inima noastră este îndreptată spre mult-așteptatul Sfânt și Mare Sinod al Bisericii Ortodoxe, pentru a arăta unitatea ei, precum și responsabilitatea și grija ei pentru lumea contemporană.

Sinaxa a fost de acord că lucrările de pregătire a Sinodului trebuie să fie intensificate. Un Comitet Interortodox special va lucra din luna septembrie 2014 până la Sfintele Paști din anul 2015, urmat de o Conferință Panortodoxă Presinodală care va fi convocată în prima jumătate a anului 2015. Toate deciziile de la Sinod și în etapele pregătitoare sunt luate prin consens. Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe va fi convocat de către Patriarhul Ecumenic la Constantinopol în anul 2016, afară de cazul în care nu se întâmplă ceva neprevăzut. Sinodul va fi prezidat de Patriarhul Ecumenic. Frații săi Întâistătătorii celorlalte Biserici Ortodoxe Autocefale vor șede la dreapta și la stânga sa.

7. Inseparabil legată de unitate este misiunea. Biserica nu trăiește pentru sine, ci trebuie să dea mărturie și să împărtășească darurile lui Dumnezeu cu cei de aproape și de departe. Participând la Dumnezeiasca Euharistie și rugându-ne pentru *oikoumene* (lume), suntem chemați să continuăm această liturghie după liturghie, împărtășind darurile adevărului și iubirii întregii omeniri, potrivit cu ultima poruncă și încredințare a Domnului: *"mergând, învățați toate neamurile ... și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului"* (Matei 28,19-20).

8. Trăim într-o lume în care multiculturalismul și pluralismul sunt realități inevitabile, aflându-se în continuă schimbare. Suntem conștienți de faptul că nici o problemă în vremea noastră nu poate fi considerată sau rezolvată fără referință la nivel global, că orice fel de polarizare între local și universal duce doar la o denaturare a modului ortodox de gândire.

Prin urmare, chiar și în fața unor voci ale neînțelegerii, despărțirii și dezbinării, suntem hotărâți să proclamăm mesajul Ortodoxiei. Recunoaștem că dialogul este întotdeauna mai bun decât conflictul. Reținerea și izolarea nu sunt niciodată opțiuni. Ne reafirmăm obligația noastră, în orice moment, de a fi deschiși în contactul cu "celălalt": cu alte persoane și alte culturi, precum și cu alți creștini și persoane de alte credințe.

9. Mai presus și dincolo de toate provocările, proclamăm vestea cea bună a lui Dumnezeu, Cel ce *"atât de mult a iubit lumea"*, încât *"a sălăsluit printre noi"*. De aceea, noi, ortodocșii rămânem plini de speranță. În pofida tuturor tensiunilor, totuși îndrăznim să sperăm în *"Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Atotțitorul"* (Apocalipsa 1,8). Deoarece ne amintim că ultimul cuvânt - cuvânt de bucurie, iubire și viață - Îi aparține Lui, Celui ce se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

La Fanar, 9 martie 2014

† Bartolomeu al Constantinopolului	† Teodor al Alexandriei
† Teofil al Ierusalimului	† Kiril al Moscovei
† Irineu al Serbiei	† Daniel al României
† Neofit al Bulgariei	† Ilie al Georgiei
† Hrisostom al Ciprului	† Ieronim al Atenei
† Sava al Varșoviei	† Anastasie al Tiranei

ANIVERSAREA A 52 DE ANI DE ARHIPĂSTORIRE DE CĂTRE ÎNALTPREASFINȚITUL MITROPOLIT NICOLAE

REDAȚIA

În ziua de 4 martie 2014 s-au împlinit 52 de ani de la instalarea în scaunul Chiriarhal al Mitropoliei Banatului a Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae Corneanu. Cu acest prilej, Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop- vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, împreună cu membrii Permanenței Consiliului Eparhial, preoții și diaconii slujitori ai catedralei mitropolitane, precum și colaboratorii de la Centrul eparhial, adresează Întâistătorului Mitropoliei Banatului alese urări de sănătate și roagă pe Bunul Dumnezeu să-i dăruiască ani mulți și binecuvântați. Întru mulți și fericiți ani, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit Nicolae!

Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae s-a născut la 21 noiembrie 1923 la Caransebeș într-o familie preoțească (unchiul său a fost secretarul episcopului Miron Cristea iar tatăl preot la Biserica „Sfântul Ioan” din Caransebeș). Își va petrece copilăria alături de mama sa care îi insuflă dragostea față de cele sfinte, tatăl său murind de tânăr.

Între anii 1934-1942 urmează școala elementară și liceul în Caransebeș. Pleacă apoi la București unde va urma cursurile Facultății de Teologie, între anii 1942-1946. Încă din anul 1 alege articole pe teme patristice. În anul 1943 este hirotonit diacon celibatar de către episcopul Veniamin Nistor al Caransebeșului, în biserica parohiei Obreja, județul Caraș-Severin. În 1946 este declarat licențiat în Teologie.

După absolvirea facultății se înscrie la doctorat, iar la 30 iunie 1949 își va susține teza cu titlul: *Viața și petrecerea Sfântului Antonie cel Mare. Începuturile monahismului creștin pe Valea Nilului* sub coordonarea regretatului părinte prof. dr. Ioan G. Coman.

Revenind pe plaiurile natale, va fi numit suplinitor la Academia teologică din Caransebeș (1 aprilie 1947 – 1 septembrie 1948). După desființarea istoricei Episcopii de aici, va merge la Timișoara unde va fi numit în anul 1949 secretar, apoi referent principal la Centrul eparhial. Între anii 1952-1956 ocupă funcția de consilier cultural al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului.

Din anul 1956 reia activitatea în învățământul teologic ca profesor la Seminarul din Caransebeș, unde predă greaca și franceza, până la 1 martie 1959 când devine conferențiar universitar la catedra de Îndrumări misionare a Institutului teologic din Sibiu, predând Teologia simbolică și Limba greacă.

În anul 1960 va fi hirotonit preot de către patriarhul Teotist Arăpașu pe atunci episcop-vicar, iar la 15 decembrie Colegiul Electoral Bisericesc îl alege episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmașului.

Se călugărește la mănăstirea Cernica din apropierea Bucureștilor la 12 ianuarie 1961, păstrând numele de Nicolae. Este hirotonit arhieru în biserica *Sfântul Spiridon Nou* din București la data de 15 ianuarie 1961, de către patriarhul Justinian, instalarea în funcția de episcop al Aradului având loc la 22 ianuarie același an, în catedrala episcopală din Arad.

La 17 februarie 1962, același Colegiu Electoral al Patriarhiei Române, îl alege în scaunul vacant de Arhiepiscop al Timișoarei și Caransebeșului și Mitropolit al Banatului. Instalarea s-a făcut Duminică 4 martie 1962 în catedrala mitropolitană din Timișoara de către patriarhul Justinian Marina și alți membri ai Sfântului Sinod, în prezența multor preoți și credincioși din Banat.

45 DE ANI DE LA ÎNVEȘNICIREA MITROPOLITULUI VASILE LAZARESCU AL BANATULUI (1947-1961, † 1969)

REDACTIA

La 21 februarie a.c. s-au împlinit 45 de ani de la înveșnicirea vrednicului de pomenire mitropolit dr. Vasile Lazarescu al Banatului. Ierarhul a trecut la cele veșnice în ziua de 21 februarie 1969, la mănăstirea Cernica, fiind înhumat, în cripta familială din localitatea Cornești. În aprilie 1993, conducerea Mitropoliei Banatului, a organizat ceremoniile de deshumare a osemintelor și de transportare a lor în catedrala mitropolitană din Timișoara, unde, în prezența ierarhilor Mitropoliei și a numeroși clerici și credincioși, au fost reînnumerate în necropola mitropoliților, de sub altarul catedralei.

Mitropolitul Vasile Lazarescu s-a născut la 1 ianuarie 1894 în localitatea Cornești (fostă Jadani), jud. Timiș. După absolvirea școlii medii, a urmat cursurile Liceului de Stat din Timișoara, apoi pe cele ale Facultății de Teologie din Cernăuți, obținând apoi doctoratul în Teologie (1919). În paralel a urmat studii de Pedagogie și Filosofie la Universitățile din Budapesta, Viena și Cernăuți (absolvite în anul 1920).

A fost numit pe rând, prin concurs, profesor de Dogmatică, Apologetică și Morală la Institutul teologic din Sibiu (1920 – 1924), apoi profesor de Dogmatică și Apologetică la Academia teologică din Oradea (1924-1933), unde totodată a fost și duhovnic (1926-1933). Pentru o vreme a fost redactor al foii eparhiale „Legea Românească” din Oradea (1925-1931).

A urcat pe rând treptele slujirii în Biserică, fiind mai întâi hirotonit preot necăsătorit, apoi fiind numit protopop (1926). S-a călugărit în anul 1928 la mănăstirea Hodoș-Bodrog, apoi a primit rangul de protosinghel (1928) și pe cel de arhimandrit (1929). La 21 octombrie 1933 este ales episcop al Caransebeșului, fiind hirotonit în catedrala de acolo la 31 decembrie 1933 și înscăunat la 15 aprilie 1934.

Înființându-se în anul 1939 Episcopia Timișoarei, la 12 iunie 1940 este ales episcop al Timișoarei, fiind înscăunat la 25 martie 1941, în actuala biserică a parohiei Timișoara Iosefin. Prin ridicarea eparhiei în rang, în anul 1947 devine arhiepiscop al Timișoarei, apoi mitropolit al Banatului fiind instalat la 26

octombrie 1947, în catedrala mitropolitană. În timpul arhipăstoririi sale a stăruit pentru redeschiderea unor mănăstiri din Banat (Săraca, Partoș, Sf. Ilie de la Izvor, Lipova, Cebza), a îndrumat lucrările de zidire a catedralei din Timișoara (sfințită la 6 octombrie 1946), activitatea Academiiilor teologice din Caransebeș și Oradea, refugiate la Timișoara după 1941, a buletinelor eparhiale: „Foaia Diecezană” – Caransebeș, „Biserica Bănățeană” – Timișoara și a revistelor „Duh și Adevăr”, „Mitropolia Banatului”, „Calendarul Eparhial” ș.a.

Ca episcop al Timișoarei și apoi, arhiepiscop și mitropolit, s-a implicat direct în construirea catedralei mitropolitane și în achiziționarea actualelor clădiri ale reședinței și cen-

trului eparhial.

A publicat volumele: **Pârğa darului. Cuvântări** (Caransebeș, 1936), **Praznic luminat. Gânduri de sărbători** (Caransebeș, 1940), **În ce ne deosebim... ?** (Timișoara, 1958) și numeroase alte studii, articole, traduceri, recenzii, cuvântări, pastorale, în periodicele amintite sau în „Anualele Academiei teologice Andreiane” și în „Revista Teologică” – Sibiu.

La cererea autorităților comuniste, a fost pus în retragere de către Sfântul Sinod la 18 decembrie 1961 și închinoviat la mănăstirea Cernica de lângă București, ca monah.

Personalitatea sa luminoasă, parcurge anii și vremurile, fiindu-ne tuturor, pildă de slujire a Bisericii Mântuitorului Iisus Hristos. Veșnică să îi fie pomenirea, din neam în neam!

PÂINEA, VINUL, UNTDELEMNUL ȘI APA ÎN VIAȚA COMUNITARĂ A BISERICII

Pr. prof. dr. SORIN COSMA

Raportându-se la viața divină ca la propria viață, credinciosul o face deopotrivă pe plan personal și comunitar. Dacă pe plan individual credinciosul intră în comuniune directă cu Dumnezeu, dimensiunea comunitară intensifică și împlinește evlavia personală, realizând părtășia frățească a celor care alcătuiesc Trupul lui Hristos, ca viață în Duhul Sfânt. Așa, de pildă, rugăciunea, ca mod concret de comunicare a inimii cu Dumnezeu, este mult mai înălțătoare în comuniunea de iubire a celor ce mărturisesc aceeași credință, fiindcă sufletele se aprind unul din altul, asemenea unor cărbuni aflați pe o vatră de jăratec, încât flacăra comuniunii se înalță cu mai multă căldură și putere spre cer...

În acest cadru comunitar, Mântuitorul însuși ne-a învățat să spunem „Tatăl nostru”, nu „Tatăl meu”, și să-l cerem „pâinea noastră”, nu „pâinea mea”.

Iar această exprimare a **pâinii** ca „pars pro toto” („parte pentru întreg”) definește *pâinea ca hrană necesară vieții*. În același timp, fiindcă este formată din mai multe boabe de grâu, *pâinea devine și un simbol al comunității*. Mergând mai departe, vom spune că *pâinea este proprie comunității*, deoarece unește comunitatea în scopul achiziționării ei, și deopotrivă a viețuirii trupești și sufletești a persoanelor care alcătuiesc respectiva comunitate omenească.

În acest context se cuvine să arătăm că omul credincios nu rămâne indiferent față de darul lui Dumnezeu care i se oferă spre viață, ci îl restituie cu mulțumire și recunoștință Dăruitorului, odată cu întreaga sa viață, care și aceasta este tot darul Lui: „*Ale Tale dintru ale Tale, Ție aducem de toate și pentru toate*”. De aici rezultă că *pâinea, ca dar restituit lui Dumnezeu cu mulțumire și recunoștință, devine dar euharistic*, adică dar de grațitudine față de Dumnezeu prin care recunoaștem iubirea și bunătatea lui Dumnezeu care ne-a învrednicit de el. În același timp, expresia „aducem” vine cu precizarea că întreaga comunitate primește darul și, în comuniunea de iubire, îl restituie aceleași iubiri a lui Dumnezeu, care i l-a oferit. Prin aceasta, *darul lui Dumnezeu nu rămâne exclusiv pe plan biologic, ci trece pe plan spiritual. Prin el se realizează comuniunea de iubire cu Dumnezeu și a membrilor comunității, a tuturor celor care beneficiază de darul lui Dumnezeu*.

În felul acesta, pe plan spiritual, *pâinea primește o funcție sacră, devenind un sacrament*. Aceasta, fiindcă *sacru* definește *obiectul scos din uzanța comună, spre a fi păstrat curat pentru Dumnezeu, spre a-l oferi lui Dumnezeu*. *Pâinea scoasă din uzanța comună devine astfel darul sacru oferit lui Dumnezeu de comunitate, care ea însăși devine sfântă prin împărtășirea de darul oferit lui Dumnezeu și sfințit de El*. Astfel, darul creației devine *materie liturgică*.

Sfinții Părinți au evidențiat faptul că nu fără temei, nu întâmplător, Mântuitorul a folosit tocmai *pâinea și vinul spre a le ridica la cota cea mai înaltă de spiritualizare, prefăcându-le în Trupul și Sângele Său, spre împărtășirea oamenilor cu viața divină*. Acestea erau cele mai potrivite ca să reprezinte Trupul lui Hristos, adică Biserica, comunitate a credincioșilor, care, împărtășindu-se din același Trup și Sânge al Domnului, devine *o comuniune unită în sfințenia lui Dumnezeu*. În felul acesta mărturisim că *Biserica este una, sfântă, sobornicească*.

Sfântul Chiril al Alexandriei arată: „dacă toți ne împărtășim dintr-o pâine, toți alcătuim un trup, deoarece Hristos nu se poate împărți. De aceea e numită Biserica și Trup al lui Hristos, iar noi mădulare în parte, după cugetarea lui Pavel (Efeseni 5, 30): căci uniți fiind toți în Hristos prin Sfântul Trup, întrucât L-am luat pe Cel unul și neîmpărțit în trupurile noastre, suntem mădulare proprii Lui. Astfel suntem uniți întreolaltă în Hristos, și nu numai întreolaltă, ci și cu El, Cel ce se află în noi prin Trupul Său”.¹

Fericitul Augustin întreabă: „și pentru ce cu pâine? Să nu spunem nimic de la noi; să ascultăm pe Apostolul însuși, care – vorbind despre această Taină – zice: „Noi cei mulți suntem un singur trup, o singură pâine: unitate, evlavie, iubire. «O singură pâine»; și ce este această pâine unică? Un singur trup (făcut) din multe. Gândiți-vă că pâinea nu se face cu un singur bob, ci cu multe. În timpul exorcismelor, voi erați oarecum ca băgați în moară. La Botez ați fost ca îmbibați în apă. Când ați primit pe Duhul Sfânt, ați fost ca (frământătura) copti... Amintiți-vă, (pe de altă parte) *cum se face vinul*. Multe boabe atârnă de o ciorchină, dar mustul se confundă în unitate. În acest fel Domnul ne-a înfățișat pe noi înșine în El, a voit ca noi să-i aparținem și a consfințit pe altarul Său taina păcii noastre și a unității noastre”.²

Aceleași cuvinte pline de înțeles duhovnicesc ni le împărtășește și *Sfântul Ioan Gură de Aur*, chemându-ne la unitate: „După cum pâinea, fiind compusă din multe boabe de grâu, este unită într-un singur întreg, fără să se vadă undeva boabele de grâu – deși altminterea sunt în ființă – astfel și noi ne unim unii cu alții și cu Hristos. Iar dacă toți ne împărtășim din aceeași pâine, de ce nu arătăm aceeași dragoste și nu ne facem una și în aceasta? Fiindcă astfel era în vechime printre strămoșii noștri, după cum și zice: «Iar inima și sufletul celor ce au crezut era unul» (Fapte 4, 32)”³

Iată cât de sugestiv este evidențiată *unitatea comuniunii eclesiale raportată la elementele euharistice* în rugăciunea din

Didahia Apostolilor, datând din primul secol creștin: „... Mai

¹ *Comentar la Evanghelia după Ioan, P.G. 74, 560-561.*

² *Sermo 272, PL 37, 247-248.*

³ *Omilia 24 la I Corinteni*, trad. Arhim. Teodosie Atanasie, **Comentariile sau explicarea epistolei către Corinteni a celui întru Sfinți Părintelui nostru Ioan Chrisostom**, București, 1906, p. 323

întâi cu privire la potir: «Îți mulțumim Ție, Părintelui nostru, pentru sfânta vie a lui David, sluga Ta, pe care ne-ai făcut-o nouă cunoscută prin Iisus, Fiul Tău. Ție slava în veci». Cu privire la *frângerea pâinii*: «Îți mulțumim Ție, Părintele nostru, pentru viața și cunoștința pe care ne-ai făcut-o cunoscută nouă prin Iisus, Fiul Tău. Ție slava în veci. După cum această pâine frântă era împărțiată pe munți și fiind adunată a ajuns una, tot așa să se adune Biserica Ta de la marginile lumii în împărăția Ta. Că a Ta este slava și puterea, prin Iisus Hristos în veci».⁴

Pornind de aici, vedem că *pâinea ca unitate a boabelor de grâu și vinul ca unitate a boabelor de struguri devin o realitate vie a unității celor ce se împărtășesc din pâinea cea cerească și din paharul vieții*. Pâinea ca Trup al lui Hristos și vinul ca Sânge al Lui încorporează în aceeași unitate de iubire și de simțire pe toți cei ce se împărtășesc, ca membre ale Bisericii, de viața lui Hristos, pe care o dețin darurile euharistice. Altfel spus, asemenea unor boabe împărțiate, creștinii se adună în unitatea Trupului lui Hristos care este Biserica, prin împărtășirea din darurile euharistice consacrate, formate și ele din boabe aduse într-o unitate ființială.

Pornind de aici, *pâinea și vinul consacrate lui Dumnezeu și dăruite oamenilor devin realitate vie, în sensul că unitatea pâinii și vinului sfințesc viața celor ce se împărtășesc cu ele, curățindu-i de păcate și însănătoșindu-le firea prin harul lui Dumnezeu, făcându-i purtători de virtuți, ca puteri prin care li se împărtășește viața Duhului Sfânt, ca viață în Hristos, ce mereu îi cheamă la desăvârșirea vieții lor duhovnicești: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri este desăvârșit” (Matei 5, 48).*

Un alt dar euharistic, pe care îl aducem lui Dumnezeu ca recunoștință, spre a-l sfinți pentru folosul nostru sufletesc și trupesc, este **untdelemnul**. Scoțându-l din uzanța comună și oferindu-l lui Dumnezeu „prin cuvânt și rugăciune” (I Timotei 4, 5), El îl sfințește, făcându-l purtător de har, adică de putere dumnezeiască. Untdelemnul devine ca un medicament tămăduitor al maladiilor spirituale și a celor trupești. El curăță sufletul de întinăciunea păcatelor și vindecă boala trupului.

Pe de altă parte, prin săvârșirea **Maslului de obște**, *untdelemnul primește un caracter comunitar, în sensul că întreaga comunitate se împărtășește de puterea vindecătoare a untdelemnului prin curăția de păcate și prin vindecarea de bolile trupului. Pentru aceasta se recomandă ca cel ce primește Taina Maslului să se spovedească și să se împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului. Prin aceasta, Taina Maslului primește puteri sporite nu numai de curăție și vindecare, ci și de comuniune a celor care, împărtășindu-se de această Taină, o fac în calitate de membre ale Trupului lui Hristos.*

Pe de altă parte, *Maslul de obște* este cu atât mai motivat cu cât păcatul la care se raportează nu este numai personal, ci și *comunitar*. Așa, de pildă, comunitatea întreagă se face responsabilă și vinovată de dominația păcatului și a patimii, sub multiple forme, în lume, precum abuzurile de tot felul,

sau lăcomia acaparării bunurilor materiale în detrimentul semenilor...

Tot sub aspect comunitar, ne putem gândi și la faptul că, pentru eficientizarea untdelemnului tămăduitor, întreaga comunitate trebuie să se implice și să se angajeze în opera caritativă de îngrijire și ajutorare a bolnavilor care beneficiază de Taina Maslului.

Văzând rolul pe care îl au elementele din natură, devenite *materie liturgică*, în viața comunitară a Bisericii, precum *pâinea și vinul consacrate, sau untdelemnul* purtător de har, ne putem referi, în continuare, și la efectul comunitar pe care îl are **apa sfințită** de la Botez. Ea transmite puterea Duhului de iertare a păcatului strămoșesc și, după caz, a păcatelor personale. Dar în același timp, ea face din *cel ce primește Botezul fiu al lui Dumnezeu și membru al Bisericii*, introducându-l pe cel botezat în *comuniunea Trupului lui Hristos*. Pentru acest motiv, cel ce a primit Botezul se și împărtășește cu Pâinea și Vinul sfințit, pentru a se integra în viața comunității bisericești. De fapt, este prea bine cunoscut că cei care au primit noua credință s-au botezat și, astfel, în urma primului Botez, s-a constituit prima comunitate creștină, adică Biserica lui Hristos. Datorită acestui fapt, nimeni nu se poate împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului înainte de a fi fost botezat, încreștinat, adică înainte de a se „îmbrăca în Hristos” ca membru al Trupului Său, care este Biserica, comuniunea credincioșilor.

Faptul că *elementele naturii devin elemente euharistice ale comuniunii eclesiale, determină Biserica să se simtă înfrățită cu întreaga creație*. Rugăciunea ei se referă la „îmbelșugarea roadelor pământului, la vremuri pașnice, la ferirea naturii de dușmanii ei vătămători, precum și la oferirea condițiilor de rodire: ploi la vreme potrivită, ferire de secetă, de cutremure, de vânt distrugător... Apoi, Biserica a rânduit rugăciuni de sfințire a apelor fântânilor și izvoarelor sau a roadelor câmpului, iar „în jertfă – spune un Sfânt Părinte – facem amintire de cer, de pământ, de mare, de soare, de lună, precum și de întreaga creație”⁵ Astfel, „prin sfințirea elementelor naturii, universul se transformă într-un templu al prezenței și acțiunii lui Dumnezeu. Totul e pus în legătură cu Dumnezeu, se referă la El, creștinul fiind astfel conștient că el trăiește, se mișcă și acționează nu într-o lume ostilă, ci într-o lume a lui Dumnezeu, pătrunsă de puterea și iubirea Lui”.⁶

De aici vedem că *darurile creației lui Dumnezeu nu sunt simple obiecte sau lucruri independente de natura omului*. Ele sunt opera lui Dumnezeu, prin care lucrează „Duhul de viață făcătorul”. Ele sunt însuflețite prin har, spre a reprezenta o *ființă care cooperează cu ființa pentru care au fost create, și care este omul, coroana creației*. Nu numai pentru a-i întreține viața, ci și pentru a-i sfinți viața; și mai mult, pentru a *consolida viața comunitară a Bisericii, conferindu-i sfințenia*.

5 Chiril al Ierusalimului, **Cateheze mistagogice**, V, 6, trad. Pr. D. Fecioru, București, 2003, p. 361.

6 Olivier Clément, **Questions sur l'homme**, Paris, 1972, p. 159-163.

4 Didahia, IX, 2-3, **PSB 1**, p. 291.

VIAȚA, OPERA ȘI DOCTRINA SFÂNTULUI GRIGORIE PALAMA

Drd. MARIUS SCOROȘANU

Tânărul Grigorie s-a născut în 1296 și a fost de mic în cerul familiei imperiale dat fiind faptul că tatăl său, Constantin, era consilier intim al lui împăratul Andronic II (1282-1328) și pedagog al nepotului acestuia, Andronic III. Când avea 7 ani, tatăl său a murit, iar el a fost educat și instruit în științele vremii de celebrul învățat Teodor Metochites, agonisindu-și o solidă bază culturală.

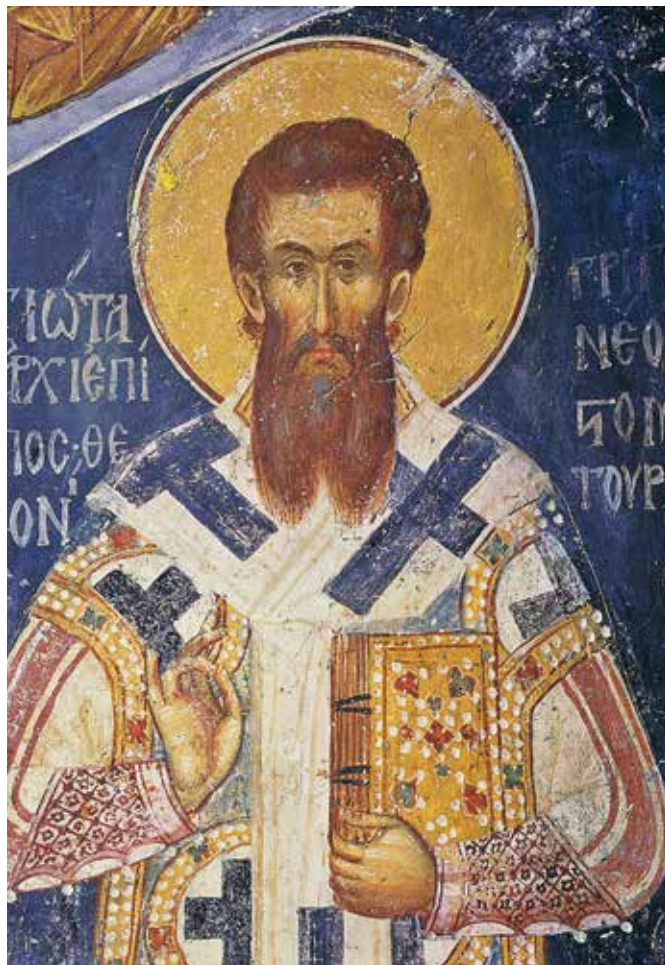
Contactul strâns cu monahi de la Athos l-au făcut pe Grigorie să țină încă din adolescență un regim de asceză aspră, cu post și veghere multă, hrănindu-se numai cu pâine și apă. Primul învățator în viața sa de rugăciune i-a fost Teolept, care l-a călăuzit la deprinderea trezviei și a rugăciunii minții încă de tânăr, de când era în lume.

Lepădând atracțiile lumii, în toamna anului 1317, cu cei doi frați ai săi, pleacă spre Muntele Athos. Lângă mănăstirea Vatopedu, sub conducerea bătrânului Nicodim, a dus o viață de post, de veghe și rugăciune neîntreruptă, ziua și noaptea. Se ruga cu multă stăruință și evlavie către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu: "Maica Domnului, luminează-mi întunericul, luminează-mi întunericul!"

După trei ani, în 1321, monahul Grigorie s-a nevoit în Marea Lavră a Sfântului Atanasie, unde, alți trei ani, s-a distins prin practica virtuților, înțelepciune și cuvânt, înfrânându-și chiar și trebuințele cele mai naturale, "luptând parcă cu trupul ca să ajungă fără de trup". În decurs de trei luni nu dormea nicio noapte, ci numai puțin după prânz.

În 1326, după ce e hirotonit preot la Tesalonic, urcă pe muntele de lângă orașul Veria din Macedonia greacă. Aici trăiește o viață duhovnicească intensă. Cinci zile pe săptămână stătea izolat de toți și nu vorbea cu nimeni, iar sâmbăta și duminica se aduna cu ceilalți monahi la Sfânta Liturghie și la convorbiri. Era în al treizecilea an al vieții, sănătos la trup, neatins încă de nicio boală. Intensifică postul și vegherea, iar prin lacrimi multe își curăță ochiul sufletului. Rugăciunea neîntreruptă din mintea sa îl învrednicea de unirea nemijlocită cu Dumnezeu. Uneori, în timpul Sfintei Liturghii, fața îi strălucea mai presus de fire, transfigurată de focul Duhului Sfânt. Începe să predice, apoi să scrie despre viața Maicii Domnului și a unor cuvioși părinți atoniți. Când Varlaam de Calabria, începând cu 1334 dar mai ales după 1337, începe să defaime practica și învățătura isihastă, atunci ieromonahul Grigorie devine purtătorul de cuvânt al monahismului atonit și al întregii Biserici Ortodoxe. El precizează în două triade (1338, 1339) doctrina isihastă, redactând-o și pe a treia (în 1341), când Varlaam, în 1340, atacă mai înverșunat mistică răsăriteană și Ortodoxia însăși.

Între 1340 și 1347 au loc o serie de polemici în care sfântul Grigorie Palama este pe rând aruncat în închisoare apoi repus în drepturi ca în final, în anul 1347 să fie ales arhiepiscop, conducătorul bisericii din Tesalonic.

Deși ales arhiepiscop al Tesalonicului la acea dată, Sfântul Grigorie Palama a ajuns acolo abia în 1352. În 1354, vrând să vină în Constantinopol, este luat prizonier de turci, un an de zile.

Anunțându-și ziua morții înainte, Sfântul Grigorie Palama a trecut la Domnul la 13 noiembrie 1359. Ucenicul Sfântului, care mai târziu devine patriarhul Filotei Kokinos, în 1368, convoacă un sinod care-l declară, pe baza mărturiilor multor monahi și episcopi și a minunilor din biserica lui, sfânt pe Grigorie Palama, hotărând ca zile de prăznuire a lui, ziua de 14 noiembrie și a doua duminică din Postul Mare.

Întreaga operă a Sfântului Grigorie Palama e centrată pe rugăciunea neîncetată a minții în inimă; viața lui însăși a fost o rugăciune neîncetată.

Sfântul Grigorie Palama a experimentat pe viu isihia (ἡσυχία) și cunoașterea lui Dumnezeu (ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ) ce vin prin rugăciunea lui Iisus. Problema rugăciunii neîncetate este abordată în toate scrierile palamite, căci rugăciunea e izvorul vieții veșnice, al cunoașterii lui Dumnezeu, care sporește în om odată cu eliberarea lui de patimi (αμαρτίες) prin lucrarea Duhului Sfânt.

Unirea omului cu Dumnezeu (η θεώση) îl ridică pe om din hotarele firii căzute mai presus de fire și-l face "părtaș dumnezeieștii firii" încă din această viață, într-un progres nesfârșit în Hristos.

Practica isihastă nu e decât o trăire la scară personală a acestei uniri. Hristos, pe Care Îl caută înlăuntrul inimii sale acela care se roagă, nu poate fi cu adevărat înlăuntrul lui decât în măsura în care, prin Sfintele Taine, el rămâne integrat în Trupul Bisericii.

Rugăciunea lui Iisus, așa cum a fost înțeleasă de sfinții părinți, nu înlocuiește deci niciodată harul mântuitor al Sfintelor Taine; ea nu face decât să-l actualizeze în lucrare, printr-o relație tot mai conștientă cu Iisus Hristos, în lumina și iubirea Lui.

Mintea (véoc) curățită de patimi și luminată de harul dumnezeiesc se depășește pe sine și devine capabilă de vederea lui Dumnezeu în Duh; isihăștii sporiți în virtute văd slava necreată a lui Dumnezeu, slavă luminoasă pe care au văzut-o și Sfinții Apostoli pe muntele Tabor când Mântuitorul S-a schimbat la Față (μεταμορφώσης).

Această lumină taborică nu este ființa (ουσία) lui Dumnezeu ci slava naturii dumnezeiești, a întregii Sfintei Treimi, (ἀκτιστη ενεργεία) și nu se poate vedea nici prin putere omenească

oricât de mare, nici prin ajutor îngeresc, ci numai prin putere dumnezeiască.

Rugăciunea săvârșită de minte în inimă întărește gândul omului permanent la Iisus Hristos, măbind comuniunea cu El, și sfințind întreaga ființă a omului, întărind cugetele și simțurile în frica de Dumnezeu. Însă rugăciunea trebuie ajutată și prin asceză și prin ascultare de duhovnic.

Palama arată că, prin rugăciune neîncetată, mintea devine receptivă harului Duhului Sfânt unindu-se cu inima, revărsând bucuria sfântă a contemplației duhovnicești și peste trup, nu omorând partea pasională (cum zicea Varlaam), ci purificând-o prin străpungerea și plânsul mântuitor de urmele păcatelor.

Sfântul Grigorie Palama a combătut învățăturile greșite ale catolicismului, conform cărora Dumnezeu ar fi inaccesibil omului, retras într-o transcendență abstractă; el a confirmat prezența și lucrarea lui Dumnezeu în lume și în om prin energiile Sale necreate, posibilitatea unirii cu Dumnezeu (ενότητα με τον Θεο) prin rugăciune neîncetată și iubire, accesibilă oricărui om.

Rugăciunea însăși, (η προσευχή) ca experiență neîncetată a Bisericii și a creștinului, asigură și va mărturisi continuitatea trăirii Evangheliei lui Hristos în Biserică și în spiritualitatea ortodoxă și astăzi și totdeauna.

CREDINȚA, PRINCIPIU DE VIAȚĂ

Protopop AVRAM PETRIC

Credința e un principiu de viață, fie în sensul transcendențial și misterios al prezenței supranaturale și al acțiunii lui Dumnezeu în noi, fie în ceea ce privește inspirația morală ce derivă din adevărurile de credință. Fie în felul de a judeca, inspirat de credință, enorma și complexa bogăție de valori, atât în lumea noastră interioară, cât și în cea exterioară. Un om modern, un creștin al timpurilor noastre, un credincios sensibil voinței lui Dumnezeu, în ce fel trebuie să țină seama de propria credință? Credința e o stăpânire a lui Dumnezeu sau o căutare a lui Dumnezeu?

La început este o stăpânire; credinciosul posedă, de la unele adevăruri supreme derivate din cuvântul lui Dumnezeu, putere morală; păzește unele revelații, dându-i fericirea unor certitudini, care procură sufletului său o plinătate, o forță, o bucurie, o voință de a exprima și a le sluji. El vede lumina, adică realitățile divine pătrunse în sufletul său și cu această lumină se vede pe el însuși conștiința sa; vede tot ceea ce-l înconjoară, vede lumea și locul său în ea însăși; are o viziune măreață, chiar dacă dezvăluie înălțimi de neajuns, adâncimi întunecoase, largimi abisale și chiar lucruri mici, concrete, deja cunoscute, recunoscute, însă, acum, prin credință, printr-o atmosferă ideală, nouă. Stăpânirea aceasta, a credinței, nu exclude, ba chiar cere o ulterioară cercetare. Stăpânirea lui Dumnezeu în viața aceasta nu e niciodată desă-

vârșită; aceasta nu-i decăt un început, prima scânteie care ne îndeamnă la cucerirea unei mari lumini. Norma aceasta este foarte cunoscută de credința ortodoxă, care are fericirea să se sprijine pe formule de credință sigure și statornice. Cu toate acestea nu suntem dispensați de la un efort tot mai mare și o cât mai profundă cunoaștere a lucrurilor cerești. Subiectele care din religie și din contemplație își trag haina plăcută și puternică, sunt cunoscute. Fericitul Augustin spune: „Printr-o iubire crescândă să sporească și căutarea Aceluia a lui Dumnezeu, pe care L-am aflat. Îl aflăm pe Dumnezeu pentru a-L căuta cu și mai mare înflăcărare”. Credința nu este o oprire, ci drum spre adevărurile cerești. Credinciosul e un pelerin care se află pe calea bună, spre Dumnezeu.

Astăzi, însă e bine să ținem seama de un fenomen care întrerupe viziunea noastră din câmpul religios și spiritual, două fenomene foarte grave și foarte răspândite; primul e ateismul

care pretinde că formează omul fără educație religioasă. Negarea lui Dumnezeu e prezentată ca o exigență a programului „științific” sau ca un nou tip de umanism.

Celălalt fenomen, care tulbură viziunea senină din câmpul religios-spiritual, este fenomenul religiei contemporane antropocentrice, adică orientată spre om ca și principiu obiectiv al său, în timp ce religia ar trebui să fie, prin natura sa, teocentrică, adică îndreptată spre Dumnezeu, ca principiu și scopul său primar și apoi spre om, considerat în funcție de originea sa divină și a raportului și sacrificiilor care izvorăsc din această funcțiune. Se vorbește de o religie verticală și de o religie orizontală.

Religia orizontală, în raport cu cea verticală, prevalează astăzi la acela care nu are o viziune a orânduirii superioare

ontologice, adică reală și obiectivă a religiei. Prin aceasta nu se vrea negarea importanței și angajarea pe care credința creștină o dă omului, obligației care e de mare importanță, deoarece e bine a ne aminti că vom fi judecați după dragostea efectivă cu care ne-am dedicat semenului nostru suferind, lipsit și decăzut. Pe calea aceasta nu este măsură. Totuși e bine a aminti mereu că principiuul iubirii față de aproapele nostru e iubirea față de Dumnezeu. Cine și-ar uita motivația pentru care trebuie să ne supunem frați între noi, adică fraternitatea comună a lui Dumnezeu, la

un moment dat, ar putea să uite de marile sarcini ale unei astfel de înfrățiri și ar putea să nu mai vadă în semenul său un frate, ci un străin, un concurent, un dușman.

În Vechiul Testament este scris: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău... Să nu ai alți Dumnezei în afară de Mine” (Ieșire 20, 2-3). Iar în Noul Testament, Domnul Iisus Hristos ne învață: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău”. Aceasta este marea și întâia poruncă, iar a doua, la fel ca aceasta: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 37-39). Să nu uităm de prevalența interesului sociologic asupra celui teologic, care poate genera alt inconvenient primejdios, acela de a adapta doctrina Bisericii criteriilor omenești.

Credința primitivă și practică nu e o îndepărtare de la sarcinile iubirii, a marilor și urgentelor necesități ale orânduirii sociale, ci e mai cu seamă, inspiratoarea și forța lor.

SMOCHINUL – POMUL CURAJULUI

DANIEL NAIDIN

Cel puțin două sunt referirile Sfintei Scripturi la pomul smochinului.

O primă relatare o face Profetul Moise în cartea Facerii când, în urma căderii în păcat protopărinții au considerat necesar să-și acopere goliciunea cu frunze de smochin (Fc. 3,7). Astfel, o primă ipostază în care apare smochinul este aceea lângă oameni, dar lângă oamenii căzuți în păcat; cu alte cuvinte, smochinul devine indirect copărtaș la încercarea protopărinților de a-și acoperi trupurile. Mai mult decât atât, Sfântul Ignatie Briancianinov, privind imediat înainte de momentul căderii, asociază smochinul cu însuși fructul ispitirii: „Poate că rodul smochinului din rai era rodul oprit (...). Pomul care a fost unealtă a pierzării oamenilor este omorât prin porunca Domnului”. Ce părea la început o presupunere acum devine o certitudine pentru Sfânt. Ceea ce înseamnă că smochinul nu este alături de Adam și Eva numai după căderea în păcat ci și înainte, devenind însuși mijlocul ademenirii diavolului.

O primă ipostază a smochinului se arată deci, aceea a unui smochin care ademenește, a unui smochin instrument al diavolului care încearcă să nască un fals curaj, cel în călcarea poruncii. Curaj în nescultare față de Creator. Un curaj care îi „dezgolește de ajutorul cel de sus” prin măncarea rodului oprit luându-le „îmbrăcăminte cea nouă și nemaiauzită - slava și bunăvoința cea de sus” cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Un nou moment în care se amintește de smochin este relatat de Sfinții Evangheliști Matei și Marcu (Mt. 21,18-21; Mc. 11, 13-14). De data aceasta Mântuitorul este Cel care apare în relație cu smochinul, făcând o minune mai puțin obișnuită, la prima vedere. El este cel care se folosește de acest pom, dar cu o altă conotație, de deschidere a ochilor minții, în sensul dezvăluirii puterii lui pedepsitoare. Blestemând smochinul, acesta își pierde întru totul farmecul lui. Oricum o parte din atracția lui lipsea, căci îi lipseau fructele, acele fructe care, potrivit Sfântului Ignatie Briancianinov, au satisfăcut pofta de „cunoaștere” a primilor părinți. În acest fragment din această pericopă evanghelică menționată, Mântuitorul „văzând un smochin pe cale, S-a dus la el, dar n-a găsit nimic în el decât numai frunze, și a zis lui: De acum înainte să nu mai fie rod în tine în veac! Și smochinul s-a uscat îndată. Văzând aceasta, ucenicii s-au minunat, zicând: Cum s-a uscat smochinul îndată?”

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că aici și acum „pentru prima oară, Și-a arătat Hristos puterea lui pedepsitoare”. El blestemă smochinul neroditor arătând Sfinților Apostoli și nouă, celor de azi, caracterul adevăratului curaj. Este curajul care ne face triumfători în lupta ce o avem „împotriva începătorilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericii acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduh” (Ef. 6, 12).

Asistăm, așadar, la o transfigurare a smochinului. Paradoxal, deși nimicit în însăși ființarea lui, el devine părtaș al unei înțelepciuni pe care Mântuitorul dorește să o transmită ucenicilor, și peste veacuri, prin ei, tuturor creștinilor. Este înțelepciunea atotcuprinzătoare a Domnului, care își arată iubirea pentru oameni într-un mod aparte. El îi face pe Apostoli să cunoască faptul că poate și să pedepsească, dar alegând un pom, iar nu un om, prin exemplul său.

În context exhatologic, această dumnezeiască înțelepciune circumscrie ideea de mântuire dobândită printr-un nou pom, pomul crucii.

Devenit pom al „curajului”, un curaj fals, în neascultare, cu care amăgește vrăjmașul omul, dar mai târziu un curaj în adevăr, smochinul s-a dovedit a fi un pom cu folos.

Utilitatea lui are în centru o idee principală, un îndemn, acela de a face diferența între cele două tipuri de curaj care trebuie să-l însoțească pe om. Iar alegerea devine esențială prin consecințele pe care ea le are asupra vieții fiecăruia, în sensul unirii sau îndepărtării de Dumnezeu, sau cu alte cuvinte prin raportarea la veșnicie. În fața tuturor ofertelor omului contemporan, acesta trebuie să cumpănească bine prețul pe care trebuie să-l plătească la schimb, ca să nu piardă prioritatea șederii în împărăția lui Dumnezeu. Fiecare gând și fiecare dorință trebuie raportată la veșnicie, în sensul în care ne apropie sau nu de Dumnezeu. Numai înțelegând sensul morții, putem înțelege sensul vieții și putem trăi.

FECIORIA, DARUL LUI DUMNEZEU FĂCUT OMULUI

DELIA ELENA LOTREAN

Fecioria, acest dar al lui Dumnezeu se dăruiește celor ce trăiesc în curățenie, smerenie, în deplinătatea iubirii divine ce sălășluiește în inima care tânjește după Cel ce i-a dat viață, fiind cel mai minunat dar al întregii creații.

Prin feciorie, sfintele femei și-au închinat viața lui Dumnezeu, slăvindu-L în rugăciuni și cereri spre o nouă viață afierosită Domnului.

În societatea actuală avem nevoie de aceste modele, prin care să ne sfințim sufletul, ducând o luptă lăuntrică cu noi înșine pe o cale a castității în care să aflăm deplinătatea bucuriei duhovnicești, prin care suntem datori să o sfințim prin însăși viața noastră, trăind după voia lui Dumnezeu.

Castitatea fiind de asemenea un dar al legii divine, se cuvine să o cinstim, devenind prin această lucrare sfântă o ofrandă adusă Părintelui Ceresc, prin care avem puterea să

o dobândim prin rugăciunea curată, prin care sfintele fecioare au dobândit pacea lăuntrică, o bucurie duhovnicească în profunzimea deplinătății, pe calea ce duce către renașterea duhovnicească.

Sufletul ce tânjește după această trăire se contopește cu ființa dinlăuntrul inimii sale, fiind un imbold spre desăvârșire, spre unirea cu Dumnezeu Însuși.

Iubind pe Dumnezeu, ne adâncim în dragostea Lui, în smerenia Lui, în preaplinul deplinătății dumnezeiești, fiind astfel un nor deasupra ființei create de Cel ce ne-a dat viață, prin Cuvântul smereniei Sale.

Putem să afirmăm împreună cu cei ce și-au dedicat în întregime viața lui Dumnezeu, urmând exemplul sfintelor fecioare, ca fiind pildă spre o altă lume, că dorim să mergem spre fericirea de a urma calea deplinătății cerești.

STÂNCA VIEȚII

Anul XX nr. 12 (118)

SUPLIMENT AL REVISTEI „ÎNVIEREA“ EDITAT DE ASOCIAȚIA „OASTEĂ DOMNULUI“

Martie 2014

SPRE LOCUL DE RUGĂCIUNE* (FAPTELE APOSTOLILOR 16, 16-24)

MIRCEA-PETRU PASCU

Dregătorii și judecătorii poporului

*“Când dreptii domnesc, se bucură poporul,
iar când stăpânesc cei fărădelege, poporul suspină”
(Pildele lui Solomon 29, 2)*

Din nefericire pentru mine – și pentru generația mea – am înțeles *“pe propria-mi viață”* sensul cugetării împăratului Solomon... pe care am așezat-o la începutul acestor gânduri.

Cei mai mulți din generația mea au venit pe lume cu eticheta ascunsă în inima multor mame, de *“copil nedorit”*. Astfel, toți cei ce ne-am născut după 1966, adică, după decretul 770 am fost *“subnumiți”*: decreței, evident un nume transmis doar pe cale orală. Iar caracteristic generației decrețelilor a fost imaginea copiilor ce se jucau pe stradă și în compania șobolanilor, printre blocurile maro-gălbui, vernil sau cenușii, din cartierele *“muncitorești”*, toți având atârnată de gât cu o sfoară, cheia apartamentului – proprietate de serviciu.

În decembrie 1989, am făcut 21 de ani. Nu mulți, dar destui ca să pot auzi, vedea și înțelege, *suspinele poporului* meu de sub stăpânirea comuniștilor – abia mai târziu am înțeles că ei de fapt erau fără Dumnezeu. Până atunci și eu tot fără Dumnezeu eram, pentru că așa am fost educat și învățat, dar ceea ce am trăit în zilele Revoluției din 1989, la Timișoara avea să-mi schimbe complet concepția despre lume și viață, dar mai ales despre Dumnezeu. Aud și acum strigătul mulțimii ce umplea până la refuz spațiul dintre Operă și Catedrala Mitropolitană: *“Există Dumnezeu! Există Dumnezeu! Există Dumnezeu!”*... Acest strigăt a fost, cel puțin pentru mine, precum strigătul plin de bucurie a lui Arhimede la descoperirea principiului fundamental al hidrostatiei (*legea lui Arhimede*): *Evrika!* Adică: *“am găsit!”*, *“am aflat!”*... Eu Îl găsisem pe Dumnezeu, L-am aflat!

Au fost momente înălțătoare și însuflețitoare, un popor se reîntâlnea cu Dumnezeu. În ziua de 22, la prânz, când s-a anunțat de la balconul Operei, fuga dictatorului comunist, toată mulțimea s-a întors cu fața spre Catedrală, a îngenunchiat și într-un singur glas și dintr-o singură inimă a pus stăpânire

peste văzduh rugăciunea *“Tatăl nostru”*. Din locul în care mă găseam, în stânga Operei, după rugăciune am ridicat ochii spre Catedrală... Soarele se găsea deasupra crucii din turnul mare al Catedralei. Pentru mine a fost un semn evident pe care Dumnezeu îl făcuse pentru noi...

Am crezut atunci că românii vor rămâne credincioși Domnului și vor începe o viață nouă și frumoasă alegându-și conducători credincioși Domnului... Dar ce puțin a ținut euforia aceasta, foarte foarte puțin!... nici 4 ore!... La prima emisiune a Televiziunii Române Libere, cel care se cocoșase deja în fruntea poporului și-a început discursul cu fatidicul: *“Stimați tovarăși!”*... și ce a urmat am văzut cu toții... *“Prin voința poporului”*, am trecut de la un președinte ateu la un președinte liber

cugetător, a cărui credință este "omul!". Apoi, am avut parte de un președinte "învins de forțe oculte". Apoi, ne-am întors la cel liber cugetător și în fine, de nouă ani ne ținem după un președinte "jucător", care nu a avut ocazia să se "întâlnească cu Dumnezeu pe vapor"... Practic, pe scurt care e istoria noastră? E o continuă transformare, de la generația "decreței" și cu cheia la gât, la generația "de sacrificiu" (generația reformelor, contrareformelor, parareformelor și așa mai departe) iar pe viitor – după cum ne prevăd finanțistii noștri și specialiștii în munca și protecție socială – vom devenii *generația de pensionari fără pensii*, pentru că nu vor mai fi suficiente persoane active care să poată acoperii pensiile pensionarilor. Calculul e simplu, ținând cont de numărul de avorturi de după 1989, de când a fost abrogat decretul 770 din 1966.

Din păcate, poporul român încă suferă sub jugul stăpânilor lui fără Dumnezeu...

Am tot auzit lozincă "Biserica nu face politică!" Pot să spun că nu mai suport această lozincă... Cine este Biserica? Biserica ortodoxă, a românilor, este formată din cei peste 85% de cetățeni români declarați ortodocși. Din care unii sunt mireni, alții diaconi, alții preoți, și alții episcopi. Toți împreună formează Biserica Ortodoxă Română! Nu poți să spui că 85% din populația României nu face politică... Adică, Biserica nu este interesată de nivelul de trai al cetățenilor români, de bunăstarea lor?... Marea greșală care s-a făcut în acești ultimi 24 de ani a fost faptul că alegătorii nu au fost învățați să-și aleagă conducători cu adevărat credincioși, nu numai spoiți la alegeri "cu credință", și asta ar fi fost de datoria Bisericii!

Politicianismul e dăunător, ne intoxicăm cu el zilnic. "Dregătorii și judecătorii poporului" de astăzi, au suprapopulat toate instituțiile statului cu aroganță, minciună, sfidând efectiv poporul acesta. Evident Biserica nu trebuie să alunece în politicianism, Biserica trebuie să facă politica Adevărului, măcar că politicienii pe care i-am avut până acum ne-au dovedit că politica nu se prea intersectează cu Adevărul. Cum i-a întâmpinat Ioan Botezătorul pe mulți din membrii partidelor vremii, farisei și saducheii, care au venit la el în pustie? Ce cuvânt de bun venit le-a spus? I-a făcut "Pui de vipere!". Sau când l-a mustrat pe împăratul Irod cu privire la viața lui păcătoasă, nimeni nu i-a spus: "Ioane, chiar dacă ești tu Botezătorul, n-ai voie să faci politică". Că l-a costat viața, asta e altceva, e sacrificiul celui ce slujește. Astăzi cu siguranță ar fi fost mustrat categoric, pentru că așa cum am mai spus, pentru dregătorii de astăzi politica nu poate sta împreună cu Adevărul. Chiar Domnul Iisus îl numea pe Irod vulpe, iar pe politicienii vremii îi numea morminte văruite... Să luăm un exemplu mai aproape de noi. Ștefan cel Mare și Sfânt era politician? Era! Era bun? Foarte bun! Dar cine era cel mai apropiat sfetnic al lui, cine-i era duhovnic? O, Sfântul Daniil Sihastrul!... Sunt foarte curios unde sunt duhovnicii politicienilor noștri văruiiți, de astăzi. (Evident mă refer numai la cei văruiiți; la cei sinceri, corecți, nemincinoși, nu mă refer).

Soluția nu este intrarea clerului în partidele politice, ci în promovarea adevărului, a moralei creștine în rândul credin-

cioșilor, în arătarea răului acolo unde este, și de ce nu în identificarea credincioșilor capabili, cu o mărturie bună, necoruptă și îndrumarea lor spre a se implica politic în viața comunității, spre a fi de folos întregii societăți românești.

Să ne întoarcem acum la dregătorii și judecătorii cetății Filipi, de a căror judecată au avut parte Pavel și Sila. Tind să cred că aceștia au fost în același timp și acuzatori și judecători. Și ei au beneficiat de serviciile ghicitoare, și ei au fost lezați de pierderea „calității” ei de ghicitoare. Din acest motiv judecata s-a făcut atât de în pripă și pedeapsa aplicată imediat.

Îmi amintesc cercul incredibil care a fost la noi la ultimele prezidențiale, cu *flacăra violet*, și de ghicitoarele și vrăjitoarele la care mai umblă unii din dregătorii noștri... Mă uit la dregătorii și judecătorii din Filipi, mă uit la ai noștri, cei de astăzi și nu mă pot gândi decât la cuvintele conului Leonida: „*Patru vorbe, numai patru, da' vorbe, ce-i drept! Uite, țiu minte ca acuma: „Bravos națiune! Halal să-ți fie! Să trăiască Republica! Vivat Prințipatele Unite! Și jos iscălit în original Galibardi!”* (Conu Leonida față cu reacțiunea, de Ion Luca Caragiale)

Criticăm, criticăm, dar care e soluția? Soluția ne-a lăsat-o părintele Iosif Trifa în urmă cu aproape 90 de ani, vorbind despre rosturile naționale ale Oastei Domnului:

„*Noi vrem să cucerim a doua oară țara aceasta pentru Evanghelia lui Hristos.*

Când de la Nistru până la Tisa tot românul se va hotărî împotriva păcatelor, când din Maramureș până la Dunăre și Marea Neagră tot românul se va aprinde de dorul și de dorința să trăiască o viață după Evanghelia lui Hristos; când țara aceasta se va umple de fronturi și de ostași hotărâți de luptă împotriva păcatelor; când vom cuceri a doua oară această țară pentru Evanghelia lui Hristos, atunci - și numai atunci - am asigurat pe veci viitorul acestei țări și al acestui neam.

O, cum s-ar schimba ca prin minune stările din țara noastră dacă oamenii din ea s-ar hotărî pentru Iisus Hristos! Când și miniștrii, când și slujbașii, când și plugarii și cărturarii, când și săracii și bogații și cei învățați și cei neînvățați s-ar hotărî cu toții să trăiască și să lucreze așa cum spune Evanghelia - atunci îndată s-ar preface țara noastră cea nouă un Canaan dulce și plăcut.” (extrase din cartea *Ce este Oastea Domnului*, de pr. Iosif Trifa)

Rămân la aceste cuvinte, dar rămân însă și cu durerea că sunt atât de puțin luate în considerare și se face totuși atât de puțin pentru evanghelizarea poporului nostru. Judecând după faptele poporului nostru... poporul nostru nu cunoaște Evanghelia Domnului Iisus... are idei vagi despre credință, dar în marea majoritate nu-L cunoaște pe Hristos ca Domn și Mântuitor. Așa cum scria Sfântul Apostol și Evangelist Ioan: „Cel ce zice: L-am cunoscut!, dar nu-l păzește poruncile, mincinos este și adevărul nu este ntru el” (I Ioan 2, 4). Amin!

Slăvit să fie Domnul!

*Adaptare după seria de comentarii biblice „**Biserica din Filipi, prima biserică din Europa**”, prezentate în adunările duminicale ale Oastei Domnului, din paraclisul „Sfânta Maria” al parohiei Timișoara – Iosefin.

«ADAME, UNDE EȘTI?»*

Preot IOSIF TRIFA

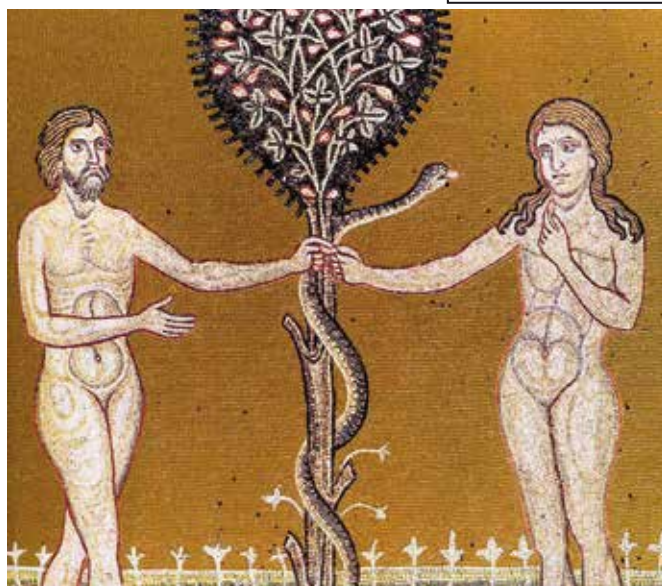
„Și li s-au deschis ochii amândurora și au cunoscut că erau goi; și au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au făcut acoperăminte din ele. Atunci au auzit glasul Domnului Dumnezeu umblând în rai după amiază; și s-au ascuns Adam și femeia lui de la fața Domnului Dumnezeu între pomii raiului. Și a strigat Domnul Dumnezeu pe Adam și i-a zis lui: «Adame, unde ești?» Iar el a zis: «Glasul Tău am auzit umblând prin rai și m-am temut, căci gol sunt și m-am ascuns». Și a zis Dumnezeu lui: «Cine ți-a spus ție că ești gol, nu cumva ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit ție să nu mănânci?» Și a zis Adam: «Femeia care mi-a dat să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom»; iar Eva a zis: «Șarpele m-a amăgit și am mâncat...» (Facerea 3, 6-14.)

Grozave urmări a avut păcatul neascultării asupra celor dintâi doi oameni. Ați auzit Biblia: îndată ce au păcătuit, Adam și Eva au încercat să se ascundă de la fața lui Dumnezeu, Care pe toate le știe și le vede. Adică păcatul a întunecat puterile lor sufletești. Ei nu cunoșteau, ca mai înainte, puterea și atotștiința lui Dumnezeu. Dar, ceva și mai mult decât atât: Adam s-a apucat și să mintă, încercând să tăinuiască păcatul și spunând că s-a temut de vocea lui Dumnezeu și de goliciunea sa, și nu de conștiința păcatului. Era și firesc să fie așa, căci diavolul care-i înșelase este „tatăl minciunii” (Ioan 8, 44) și minciuna era cel dintâi rod al înșelăciunii și al căderii în păcat. Adică vedeți, iubitorilor cititori, îndată ce au ascultat Adam și Eva ispita vrăjmașului diavol, păcatele și răutățile au început a curge ca dintr-un izvor din gura lor și din viața lor. Așa e și azi. Ispita diavolului tot așa șoptește și azi: „Gustă, omule, numai un pic, gustă numai o dată din atare patimă”. Dar, îndată ce ai gustat, nu te mai poți opri; diavolul te-a prins în ghearele lui.

Grozave urmări a avut păcatul strămoșesc; și acest păcat a trecut și asupra noastră, a tuturor (Romani 5, 12). Dar lui Dumnezeu totuși l-a fost milă de lacrimile lui Adam și de-ale Evei. Când i-a scos din rai, le-a făgăduit un Mântuitor, „Care va zdrobi capul șarpelui” (Facerea 3, 15).

După veacuri întregi de așteptare, acest Mântuitor a venit, a zdrobit capul șarpelui și iarăși l-a împăcat pe om cu Dumnezeu. Dar glasul Domnului Dumnezeu se aude și azi strigând în lume: „Adame, Adame, unde ești?” Oare de ce? De aceea, pentru că Iisus Mântuitorul „a venit în lume, ca toți cei ce-L primesc pe El să se facă fiii ai lui Dumnezeu” (Ioan 1, 12). Dar puțini oameni l-au primit. Lumină a venit în lume Iisus Hristos, dar oamenii au iubit mai mult întunericul (Ioan 3, 19). Viața a venit, dar oamenii iubesc mai mult moartea și pieirea. Iertare a venit în lume prin Iisus Hristos, dar oamenii iubesc mai mult osânda și de aceea glasul Domnului se aude azi parcă mai muștrător, strigând prin lume: „Adame, Adame, unde ești? Omule, omule, ce faci?”

Dragă cititorule! Ascultă bine! Acest glas te strigă pe tine și pe mine. Bagă de seamă, omule, că această strigare și întrebare e începutul mântuirii tale. Domnul te întrebă să-ți dai seama de starea sufletească în care te afli; să-ți dai seama că și tu ești un Adam înșelat sau o Evă înșelată de diavolul; să-ți

dai seama că ești într-o prăpastie din care singur nu poți ieși. Să n-ascunzi păcatul, ci să ieși din el, plângând, la picioarele Domnului. Uită-te la chipul de mai sus și vezi cum plâng Adam și Eva. Fă și tu așa. Pune-ți mâinile la ochi și cere de la Dumnezeu iertare și mântuire. Așa făcând, Mântuitorul Iisus te va ridica din prăpastia pierzării, căci El „a venit să caute și să mântuiască pe cel ce este pierdut”.

Biblia ne spune că strigarea Domnului „Adame, unde ești?” a trezit în Adam cunoștința păcatului și frica de pedeapsă. Dar în Adamii de azi parcă s-a stins cunoștința păcatului. Oamenii de azi „zic răului că este bun și binelui că este rău, întunericul îl numesc lumină și lumina întuneric, amarul dulce și dulcele amar”, cum zice proorocul Isaia (Isaia 5, 20). Domnul Dumnezeu îl strigă și azi ca odinioară pe Adam, dar oamenii nu vor să audă glasul Lui. S-a împlinit parcă în zilele noastre proorocia de la Ieremia: „Așa zice Domnul: «Eu am grăit către voi, dar nu M-ați ascultat și v-am strigat, dar n-ați răspuns» (Ieremia 7, 13), „pentru aceea, iată, iuțimea și mânia Mea se varsă peste pământul acesta”... (Ieremia 7, 20). Vremile grele ce le trăim sunt și ele strigarea Domnului Dumnezeu, dar oamenii n-ascultă glasul Domnului și de aceea „mânia” Domnului se varsă tot mai mult peste acest pământ.

Dragă cititorule! Nu uita! Începutul mântuirii tale sunt cuvintele: „Adame, unde ești?”, adică să-ți dai seama că ești pierdut în păcate și numai un Mântuitor te poate scăpa.

Despre Adam și Eva, Biblia ne spune că îndată după păcătuire și-au dat seama de starea lor păcătoasă și „s-au ascuns de rușine”. Așa și tu, trebuie să-ți dai seama de starea ta păcătoasă. Numai aflând că te găsești în întunericul păcatelor vei dori lumina; numai aflând și simțind că ești bolnav se vor trezi în tine dorul, dorința și așteptarea unui mântuitor a tău. Acest Mântuitor este Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Îl dorești tu pe acest Mântuitor?

* Fragment din vol. „Citiri și tâlcuiri din Biblie”

FEMEIA ORTODOXĂ

Supliment trimestrial al revistei „Învierea”
editat de Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara

Anul VIII, Nr. 10 (32)
MARTIE 2014

Omagiu vocației materne:

AGLAIA MIHOC, MAMA CU CEI MAI MULȚI FII PREOȚI DIN ȚARĂ

Interviul, realizat de RALUCA TĂNĂSEANU (25.08.2011),
a fost preluat de pe Ortodoxia.MD

MOTTO: „Dați-mi o generație de mame bune creștine și
voi schimba fața lumii!”

(Sfântul Ioan Gură de Aur).

Istoria creștinismului cunoaște multe mame creștine de excepție, care și-au crescut copiii cu dragoste de Dumnezeu, dăruire, înțelepciune și neclintită credință, cu devotament și sacrificiu de sine. Ele au fost înzestrate cu inimi pline de căldură și duioșie, un înalt simț al virtuții și o adâncă evlavie creștină. Antuza, mama Sfântului Ioan Hrisostomul, Emilia, mama Sfântului Vasile cel Mare și a Sfântului Grigorie al Nisei, Nona, mama Sfântului Grigorie de Nazianz, Irina, mama Sfântului Fotie cel Mare, Marta, mama Sfântului Simeon Stâlpnicul, Monica, mama Fericitului Augustin – iată doar câteva mame a căror pildă este vrednică de urmat.

Pe doamna AGLAIA MIHOC din Suceava (1920-2013), Dumnezeu a binecuvântat-o cu 10 copii: 6 băieți și 4 fete. Toți băieții au urmat Facultatea de Teologie și au fost hirotoniți preoți, iar trei din cele patru fete sunt căsătorite cu preoți. Pentru a-i încerca credința, Domnul i-a chemat la El pe trei dintre băieți: pe părintele Constantin (+2009), pe părintele Viorel (+2010) și pe părintele Vasile (+ 2011). Dna AGLAIA a plecat la ceruri în 2013, la 93 ani; avea, desigur, multe de povestit atât despre bucuriile și împlinirile sale de familie, cât și despre necazurile și greutățile prin care a trecut. Mergea des la biserică, citea din Sfânta Scriptură și alte cărți creștine, era în toată vremea cu rugăciunea pe buze și în suflet.

- Cum a fost să creșteți zece copii?...

- A fost foarte frumos! Tare mă bucuram de copii să-i văd cum cresc, unul după altul. Atunci când erau ei mici au fost cei mai frumoși ani ai mei. Am mai cântit: „Doamne, prea mulți copii îmi dai mie!” Acum îmi pare rău că L-am judecat pe Dumnezeu. Dacă Dumnezeu îmi mai dădea vreo doi, tot îi creșteam – și acum mai erau încă doi care să aibă grijă de mine. Tare nefericit este omul care nu are copii! Cei ce nu au copii or să vadă mai târziu, la bătrânețe, ce greu o să fie când nu o să aibă

cine să le deschidă ușa, când or fi la boală sau la vreun necaz și nu o să aibă cine să îi ajute. Eu am fost o săptămână bolnavă și foarte des veneau copiii la mine, să vadă ce fac, ce să-mi mai aducă.

- Cine v-a ajutat să-i creșteți?

- Dumnezeu m-a ajutat! Îmi amintesc că trebuia să merg la cosit, ca să avem cu ce ne întreține. Aveam trei copii: pe părintele George, pe Maria și pe părintele Vasile. Pe părintele Vasile, care este acum profesor la Sibiu, îl lăsam singur în casă. Atunci avea câteva luni. Plecam de acasă, încuiam ușa și îl încredințam Maicii Domnului: „Măicuța Domnului, ai tu grijă de el!” Veneam la amiază să-l alăptez și apoi iar plecam la munca câmpului. Pe copiii mai mari, pe George și pe Maria, îi trimiteam cu vaca. Mi-era frică să-i las împreună cu Vasile. Gândeam că, dacă ei lasă ușa deschisă, pot veni găinile la cel

mic. Chiar și vecinii mă întrebau ce am făcut cu cel mic! Și le răspundeam că l-am lăsat în grija Maicii Domnului. Îi dădeam bine să mănânce și era foarte liniștit. Copiii sunt acum mai răsfățați, dar nu cresc mai bine decât au crescut ai mei. Părinții ar trebui să-și pună mai multă nădejde în Dumnezeu când își îngrijesc copiii!

- Ați prins și războiul. Cum a fost pe atunci?

- A fost foarte greu. Aveam doi copii, pe părintele George, de câțiva anișori, și pe Maria, de câteva luni. Am fost evacuați. Eu m-am dus la mama, care stătea în oraș. Îmi amintesc că erau o mulțime de oameni în căruțe, iar oamenii mureau în continuu de tifos. Când ne-am întors acasă, nu mai aveam nimic. Rămăsese doar o vacă bolnavă, în rest – totul era luat: mobilier, chiar și așternuturile de pe pat. Dar Domnul ne-a purtat de grijă, ne-am luat cu treaba și am refăcut ce aveam. Copiii au crescut, iar noi am îmbătrânit.

- Care este rolul femeii în societate?

- Să-și crească copiii. acesta este cel mai mare rol. Dar astăzi unele mame nu prea conștientizează acest lucru și le preocupă mai mult serviciul, cariera. Dacă își cresc rău copiii, nu au nimic de pe urma lor și atunci suferă foarte mult. Eu puteam să mă duc la spital, pentru că se făcuse un spital atunci, să-mi iau serviciu la spital. Dar am zis: „Nu-mi las copiii, pentru serviciu!” Și, deși era mai greu, am lucrat la colectivă. Lucram de dimineață până seara și astfel eram între ei, știam ce fac. Când ajungeam acasă, le dădeam să mănânce și apoi îi puneam la rugăciune. Salariul pe care îl câștigam era mic și nu ajungea. De aceea, pentru că aveam război de țesut, mai țeseam pentru oamenii din sat. Făceam astfel rost de bani, ca să am cu ce îi îmbrăca. A fost greu. Dar eu și soțul eram tineri și ne bucuram de ceea ce realizăm în fiecare zi.

- Vorbiți-ne, vă rog, și despre relațiile dintre oameni în acea perioadă...

- Ne plăcea să primim oaspeți. Casa aceasta, în care am locuit, este la drum. Șoseaua pe care este situată făcea legătura cu muntele. Veneau oamenii la Suceava, la târg, cu ce aveau de vânzare și rămâneau peste noapte la noi. Vecinii nu prea primeau străini. Dar casa noastră era deschisă pentru toată lumea. Copiii tare se bucurau când venea câte cineva, pentru că le mai spuneau povești, glume. Și, pentru bucuria lor, mă bucuram și eu.

- Pe ce puneau accent oamenii atunci?

- Mai mult pe mâncare, că nu se găsea! Atunci se lucra foarte mult pământul. Acum pământul îl lasă pustiu, nu-l lucrează. Îmi aduc aminte că puneam cânepă și făceam rochițe la fetițe, șosete și alte haine la băieți. Copiii purtau haine făcute de noi. Atunci omul era mulțumit când găsea un kilogram de carne, sau puțin ulei, sau puțin gaz. Acum sunt de toate, dar omul nu este mulțumit! Și omul nu este mulțumit pentru că locul lui nu este aici. Omul este străin aici pe pământ, poate să aibă de toate.

- De ce ne dă Dumnezeu încercări?

- Trebuie să ne dea, pentru păcatele noastre. Nu este nimeni sfânt pe pământ. Sunt oameni cu viață sfântă, dar sunt

puțini. Și tot au păcate și ei. Sunt foarte mulți care fac rele, și atunci cum să nu întoarcă Dumnezeu mânia asupra noastră? Încă e bine, că este de mâncare. Și să dăm slavă Domnului pentru asta și pentru tot ce avem! Țin minte că pe vremea foametei mergeam pe țarină, și veneau oamenii și cereau de mâncare: „Dă-mi, te rog, de mâncare, că sunt mort de foame, nu am mâncat de două zile. Și îți prășesc până seara!” Eu le ziceam: „Stai și mănâncă cu noi! Nu trebuie să-mi muncești pentru asta”.

- Cum ați trecut prin greaua încercare dată de plecarea la Domnul a doi dintre băieții Dvs? (La data interviului, părintele George Mihoc era în viață, nu avusese încă loc teribilul accident de mașină care i-a pus capăt vieții – n.red.).

- Astăzi la slujbă s-a citit despre Avraam – cum l-a chemat Domnul la Muntele Moria să-și jertfească fiul. M-am gândit că eu am atâția copii, iar Avraam s-a dus cu singurul lui fiu să-l înjunghie! Avraam a avut un singur fiu, pe care l-a iubit foarte mult, dar a fost în gata să facă ce-a zis Domnul. Noi, însă, n-am face ce ne poruncește Cel de Sus, fiindcă suntem tare slabi în credință. Mare lucru este să ai încredere în Dumnezeu! Știu că nici un fir de păr din cap nu cade dacă nu e vrerea lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu a vrut să-i ia...

- Ce-I cereți Domnului în rugăciune?

- Mă rog pentru copiii și nepoții mei, să le dea Dumnezeu sănătate! De la copii am peste 60 nepoți și peste 70 strănepoți. Și îi cer să-mi ierte păcatele. Pentru că la 90 de ani ai mei a fost timp să fac păcate... Știu că cel rău nu te lasă să te pocăiești așa cum vrei. Am citit în *Pateric* cum diavolul nici pe călugări nu-i lasă să fie sfinți. Îi muncește foarte mult și pe ei, care trăiesc departe de lume, în rugăciune. D-apoi pe noi! Noi dormim, dar el nu doarme niciodată. Eu îi mai zic: „Piei din fața mea!”, dar el revine. Însă nădejdea mea este la Domnul și la Măicuța Lui, căci cu ajutorul de Sus îl putem birui pe Cel rău.

- La cei 90 de ani ai Dvs mergeți des la biserică, deși vă este greu.

- E frumoasă rugăciunea acasă, dar este mai frumoasă la biserică! Și apoi, la biserică, pe Sfânta Masă, se află Sângele și Trupul Domnului! Am biserică lângă casă. Dacă se întâmplă să las două zile fără să merg la biserică, a treia zi tot merg. Altfel intervine un fel de lene, mai ales acum la bătrânețe. Mama mea a iubit tare mult Biserica și preoția. Mi-a transmis și mie această dragoste. Cred că de aceea ne-a dat Dumnezeu așa de mulți preoți în familie. Noi am fost oameni săraci, nu ne-am gândit să-i facem preoți. Băiatul cel mare s-a dus și s-a făcut preot, iar frații lui s-au luat după el. Eu nu vreau să-i văd bogați, pentru că bogăția nu are nici o valoare în fața Domnului! Domnul îmi trimite bucurii prin copiii mei pentru că îi văd pe toți credincioși și am cu cine mă înțelege. Au fost ascultători de mici, deși nu i-am bătut niciodată. Și cu nurorile mă înțeleg foarte bine. Nu am gânduri rele împotriva nimănui. Dacă te tot gândești la rău și sapi în inima ta răul, atunci nu are cum să fie bine. De la gânduri treci la fapte și atunci vrei să faci răul. Și asta nu e plăcut Domnului! Trebuie să avem tot timpul gândul cel bun și dorința de a face fapte bune.

MAICA RAPHAELA WILKINSON, MAICĂ STAREȚĂ A MĂNĂSTIRII ORTODOXE „SFINTELE MIRONOSIȚE” (LOCALITATEA OTEGO, STATUL NEW YORK, SUA)

Material realizat de LUMINIȚA NICULESCU

A ctitorit mănăstirea ortodoxă „Sfintele Mironosițe” în anul 1983 și continuă să se afle la conducerea sfântului așezământ. Maica Stareță Raphaela ne oferă mărturie despre convingerea ortodoxiei că noi, oamenii, suntem în primul rând creștini, mai înainte de orice altceva, și discipoli ai lui Hristos Domnul, iar numai după aceea suntem identificați drept preoți, mireni, monahi sau monahii. Maica Raphaela împărtășește vechea și venerabila certitudine că monahii și monahiile au chemarea și îndatorirea de a ne vorbi nouă, celor din lume, despre modurile de menținere a echilibrului și a forței întregii comunități creștine, a Bisericii ca Trup al lui Hristos.

Poate unii dintre cititori vor dori să știe de ce am apelat la mărturia de credință a unei monahii din îndepărtata Americă. Răspunsul este că încercările noastre de a purta un dialog de mai lungă durată cu monahiile de la mănăstirile mai apropiate de Timișoara au intervenit în momente inoportune, când ascultările maicilor nu le-au permis timpul liber necesar desfășurării unui dialog duhovnicesc.

Cu Maica Stareță Raphaela Wilkinson am comunicat prin e-mailuri și am primit permisiunea de a completa răspunsurile mai sumare cu materiale culese din cele două cărți scrise de dânsa în anii din urmă și traduse în limba română: Cum să ne desăvârșim în Hristos (București, Editura Sophia, 2009) și Viața creștină autentică în lumea contemporană (București, Editura Sophia, 2013).

1. Precuvioasă Maică Raphaela, când ați știut că aveți o chemare spre viața monahală?

Maica Raphaela Wilkinson: Oamenii consideră că atunci când cineva simte că este chemat la o viață monahală trebuie să fie vorba despre o persoană diferită, dar și noi am crescut și am trăit în mijlocul acelorasi presiuni din partea societății ca și mireni. Am venit la mănăstire fiindcă credem că Dumnezeu ne-a chemat la această viață. Credem că El ne-a dat suficientă dragoste și încredere pentru a dori să explorăm această viață cât mai temeinic. Nu venim la mănăstire pentru că familia noastră ne-a dezamăgit, nici pentru că am avut <<o experiență nefericită>>. Venim la mănăstire pentru că vrem să trăim învățând să iubim și să ne desăvârșim, pentru că vrem să ajungem să fim așa cum ne-a creat Dumnezeu. Dacă suntem pregătiți să ne asumăm rânduile vieții monahale, aceasta înseamnă că am avut experiența iubirii în sânul familiei în care am crescut, iar acum dorim să fim frați și surori în Hristos Domnul pentru toți oamenii – nu numai pentru cei

față de care avem o afinitate naturală sau, în cultura noastră, față de cei de care ne leagă anumite interese.

2. Cum ați defini Dvs monahismul?

Maica R.W.: Monahismul este calea prin care ne putem desăvârși după voia lui Dumnezeu. Odată, o călugăriță în vârstă mi-a spus că rostul vieții monahale este de a învăța să-L iubești pe Dumnezeu chiar și atunci când îți va fi foarte greu. Oamenii aleg viața monahală pentru a învăța să-L iubească pe Dumnezeu, iubindu-i pe frații și surorile lor și slujindu-i în situații dificile, fără să se așeze pe ei înșiși în fruntea bucatelor. Ei nu se pot sustrage de la viața în comun, nici nu pot ignora viața de obște pe care s-au angajat în fața lui Dumnezeu să o ducă împreună – nici uitându-se la televizor, nici urcându-se în mașină pentru a pleca la o plimbare, nici petrecându-și timpul cu prietenii în compania cărora se simt mai bine decât acasă. Într-o obște monahală, noi trebuie să învățăm să ne ascultăm unii pe alții și să ne ajutăm, purtându-ne poverile unii altora, oricât de dificile sau neplăcute ar fi ele. Fără această strădanie de a-i iubi pe ceilalți, orice manifestare a noastră nu va fi nimic decât un mănunchi de vorbe goale.

3. Sfintele mănăstiri sunt căutate din ce în ce mai mult de către credincioșii mireni, apăsați de grele încercări sufletești și trupești, iar monahii și monahiile „asaltați”, permanent solicitați de cereri de rugăciuni/povățuiri/îndrumări, pentru că cei ce vin din lume sunt împovărați de multe griji și vor să înțeleagă și să rezolve situațiile neplăcute cu care sunt confrunțați. Cum se explică această nevoie pe care-o resimt mireni zilelor noastre de a se apropia din ce în ce mai mult de mănăstiri și viețuitoarii lor?

Maica R.W.: Trăim într-o lume și într-o Biserică plină de oameni care au mare nevoie de afecțiune, unde se simte dorința de împlinire a misiunii de a-i pregăti pe credincioși să fie slujitori ai Domnului. Oamenii trăiesc într-o lume în care relațiilor de dragoste și comunicare li se substituie lupte pentru putere, supremație, autoritate. Pe de altă parte, din ce în ce mai mulți duc o viață prosperă, dar sunt dependenți de lucruri profund dăunătoare sănătății lor fizice și mintale; din ce în ce mai mulți, fie ei adolescenți sau adulți, „răspund” condițiilor dificile de viață ale familiilor lor sinucigându-se; destui creștini ortodocși din tată-n fiu se alătură unei secte sau unui cult oarecare pentru a avea diverse „beneficii” – și exemplele ar putea continua. Trăind într-o asemenea lume, respirând un

astfel de aer nesănătos, oamenii caută o atmosferă de liniște și liniștire, de pace, rugăciune, spiritualitate. Cei care o află vizitând una sau alta dintre mănăstirile ortodoxe, mai ales în România, unde sunteți binecuvântați cu un mare număr de așezăminte mănăstirești, și se roagă acolo, își vor reface forțele interioare după participarea la o sfântă slujbă sau după ce se spovedesc și se cuminecă. De aceea, vor continua să vină cu regularitate, să ne „asalteze”, cum spuneți Dvs. Procentual vorbind însă ei nu reprezintă majoritatea mirenilor din zilele noastre.

4. Ce înseamnă ascultarea în viața monahală?

Maica R.W. Pentru un monah, ascultarea începe înainte de a intra în sfânta mănăstire, atunci când aude chemarea Domnului; această chemare duce întotdeauna la pocăință și la înnoirea vieții – deși la început niciunul dintre noi nu înțelege pe deplin direcția în care dorește Dumnezeu să mergem.

5. Monahii sunt purtători de Dumnezeu – „teofori”. Ei se hrănesc cu rugăciuni, cu ascultare, cu tăierea voii, cu cercetarea de sine și netezirea asperităților firii vechi, dar și cu îndreptarea celor din lume prin apropierea lor de Dumnezeu. Uneori, ei ne înțeleg mai bine decât semenii noștri, în mijlocul cărora trăim, și ne ajută să ne purtăm poverile, să ieșim din hățșurile vieții.

Maica R.W. Mai întâi să ne apropiem noi de Dumnezeu și numai după aceea să-i apropiem și pe cei care ne cer sprijin duhovnicesc, arătându-le mijloacele prin care-și revelează El prezența în viața fiecărui om. Să fim cinstiți și să recunoaștem că noi, monahii, trăim la adăpost, în tabere „militare” și în „corturi” bine utilizate, înconjurați de numeroase „provizii”, ocrotiți față de pericolele „frontului” de zi cu zi. Cei răniți în lupta cu viața, cei ce trăiesc în lume expuși multor sfârșecări pe care noi nici nu ni le putem imagina, sfârșesc de multe ori la ușa „cortului” nostru cu grave răni trupești și sufletești, având disperată nevoie de vindecare. Principala noastră misiune este de a-i primi cu focul aprins în cămin, a-i găzdui și a-i ajuta să-și refacă forțele, a le oferi prilejul de a se odihni și a-și redobândi sănătatea și echilibrul. Mulți dintre ei se vor prăbuși la marginea drumului în cele din urmă, în toiul cumplitelor bătălii pe care vor fi nevoiți să le dea cu viața aceasta – iată de ce, dacă am refuza să le acordăm sprijin, lipsa noastră de credință ar fi de neiertat. Cât de groaznic este atunci când se întâmplă ca unii dintre noi să devină vrăjmașii de pe câmpul de luptă, rănindu-i cu indiferența lor, cu nepăsarea lor grăbită, cu lipsa lor de empatie, pe cei căzuți, descurajați, bolnavi, săraci, singuri – pe toți „vameșii” lumii acesteia! Noi, oamenii religioși de profesie, vom fi ispitiți, uneori în moduri cât se poate de subtile, să devenim judecătorii semenilor noștri creștini. Ispita va consta în ignorarea suspinelor lor, a neputințelor și nevoii lor de a auzi un cuvânt bun, de a primi o încurajare, o mângâiere, un umăr pe care să se poată sprijini.

6. Care sunt rugăciunile bineplăcute lui Dumnezeu și bine primite de El?

Maica R.W. Acelea prin care învățăm să ne rugăm pentru a învăța să iubim. Să ne regăsim pe noi înșine și pe ceilalți în Dumnezeu, și să înțelegem că suntem legați de întreaga creație prin dragostea de Dumnezeu. Adevărata dragoste nu se limitează la cei ce ne sunt nouă de folos. Să-i respectăm și să-i iubim pe toți oamenii ca pe niște prieteni adevărați. În timp, dragostea lui Dumnezeu ne va umple sufletele atât de deplin, încât Îi vom răspunde prin iubirea pe care o vom revărsa asupra celorlalți oameni.

Am impresia că mulți dintre cei care vin la Biserică nu se roagă cu adevărat, ci asistă la sfintele slujbe ca la un spectacol, închipuindu-și că a te ruga presupune a avea foarte mult timp la dispoziție, a citi foarte multe cărți religioase și a poseda un vocabular cu totul ieșit din comun. În concluzie, știind că nu pot atinge astfel de performanțe, nu se mai roagă deloc. De aceea, e de datoria noastră să le spunem semenilor noștri că **rugăciunea simplă, izvorâtă din inimă, este la îndemâna oricui, oricând.** Dacă vom simți chemarea să facem mai mult, grație darurilor primite și situației noastre particulare, atunci Dumnezeu ne va binecuvânta – numai să nu încercăm să ne depășim măsurile proprii fără o povățuire duhovnicească cu adevărat competentă, pentru că altfel vom deveni farisei și-i vom critica pe cei din jurul nostru, în loc să fim creștini rugători, plini de o dragoste adâncă față de toți oamenii, o dragoste miruită de compasiune.

DANIELA GÎFU, LECTOR DR, POETĂ, SCRITOARE, ESEISTĂ

Interviu realizat de LUMINIȚA NICULESCU

Doamna lector univ. dr. DANIELA GÎFU (n. 10 ianuarie 1973, Bârlad, jud. Vaslui) a absolvit Facultatea de Fizică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” (Iași) în 1997; în 2004, a obținut titlul de Master în Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Administrație Publică (București).

Din 2010 este doctor în Filosofie, cercetător științific și cadru didactic la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A terminat studiile postdoctorale la aceeași universitate (2013), o cotutelă între Facultatea de Informatică și Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației. Din 2011 este conferențiar univ la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, iar din 2013, cercetător științific (CS III) la Facultatea de Informatică a aceleiași universități.

Este (co)autoare a 9 cărți și numeroase articole; a participat la mai mult de 30 conferințe (inter)naționale. Are o fructuoasă activitate literară, contribuții valoroase la dicționare și enciclopedii; este membră a Asociației Scriitorilor Români din Canada, editor la reviste din țară și din Canada, publicist activ. Dintre cărțile publicate până în prezent, menționăm trei titluri semnificative: 33. Jurnal de inițiere spirituală ; eu, tu și El. Oglindiri spirituale; Păcatul neliniștii/ Le péché de l'inquiétude.

(<http://webmail-profs.info.uaic.ro/~daniela.gifu/>)

1. Relația creștinului contemporan, a omului în general, cu Dumnezeu trece prin multe încercări, etape, ipostaze, dileme. Ați putea să punctați câteva dintre ele din perspectiva propriei Dvs. experiențe religioase?

Daniela Gîfu: Creștinul, indiferent de vremi, manifestă permanent un interes deosebit față de relația sa cu Dumnezeu, este profund preocupat de această relație. Poate nu mereu cu aceeași fervoare, dată fiind diversitatea activităților pe care le are de onorat în preumblarea sa pe pământ. Omul, în general, este un căutător perseverent de Dumnezeu, primele două porunci din Vechiul Testament fiind edificatoare în acest demers: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău” și „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 37-39). Dacă înțelegem iubirea drept căutare, chiar cercetare a celui de lângă tine,

atunci înseamnă că ne-am înțeles rostul. Cu cât omul se apropie mai mult de Dumnezeu, cu atât va ști să discearnă mai corect între bine și rău, cu atât mai responsabil va începe să participe la lucrarea Lui. Temeinicia lucrării omului este în strânsă legătură cu relația sa spirituală – și nu cu gândirea raportată la concretizări existențiale. Acestui om Dumnezeu „îi va da tot ce-i trebuie” (Luca 11:8).

Fiecare are de învățat niște lecții și are niște greșeli de îndreptat. Într-un fel sau altul, mai devreme sau mai târziu, omul trebuie să recompenseze răbdarea lui Dumnezeu. Să ne dorim să avem șansa de a ne desăvârși în timpul vieții. Privind retrospectiv, încă de la grădiniță m-am confruntat cu realitatea lumească. Îmi amintesc de sutele de lacrimi vărsate pe poalele mamei mele. Nu înțelegeam de ce unii copii alegeau să se joace doar cu acei copii care proveneau din familii cu statut social comun cu cel al părinților lor. În fapt, am pățit din cauza aceasta și atunci când m-am îndrăgostit de un fiu de medici, care oricât de bine intenționat era, nu a reușit să gestioneze situația. Strădaniile mele de a înțelege de ce mă respingeau au fost precedate de tensiuni interioare care îmi devorau zestrea spirituală. Cred că e prima oară când vorbesc despre asemenea momente.

Aș putea povesti zile întregi despre plecarea la Domnul a bunicii mele, care m-a învățat cum să mă rog, care e rostul nostru în lume și cum să ni-l facem plăcut lui Dumnezeu. Sau a prietenei mele din liceu, retrasă la mănăstire încă din clasa a XII-a. De atunci, am pierdut multe alte ființe dragi care mi-au oferit sprijin sufletesc în momente de deznădejde. Dincolo de cele 40 de zile de doliu, resimt adesea o anumită pustiire. Îmi cultiv în primul rând înțelegerea distincției dintre bine și rău prin trezirea gândului curat și pătrunderea „Sensului vieții și al Istoriei, reazem în ispitele și furtunile timpului”, așa cum spunea părintele Arsenie Boca.

Dacă ar fi să fiu foarte corectă față de mine însămi, încercări și dileme au însoțit fiecare etapă din viața mea. Și, oricât aș crede că azi știu mai mult ca ieri, mărturisesc că încă mă las pradă amărăciunilor provocate de cei din jur. Poate chiar de mine însămi. Sunt o idealistă!

2. Care a fost/este cea mai mare dificultate întâmpinată în urcușul Dvs duhovnicesc? Dar în relațiile umane?

D.G.: Să scap de deznădejde. Sunt destule momente când am sentimentul că toate sunt de prisos. Și atunci mă izolez. Aparent, reușesc să ascund acest tumult când sunt în fața studenților sau a colegilor. Mai puțin în familie, care – din nefericire – preia din trăirile mele, suferind alături de mine. „Ajungem astfel să fim mereu zbuciumați, ca și Cain după ce și-a ucis fratele” (cf. Facerea 4, 8-12).

Îmi amintesc bucuria primirii binecuvântării când am îmbrăcat veșmintele de mireasă. Un alb imaculat, cum era și visul meu de femeie tânără. Bucurie năruită la scurtă vreme în fața comportamentului necontrolat al soțului meu, aflat la al treilea mariaj. Efectul imediat, depresia. Nu mai aveam putere nici să mă rog, fiindcă nu înțelegeam de ce mi se întâmpla așa ceva. Căzusem în iadul neputinței: „Și în iad cine te va lăuda pe tine?” (cf. Psalmi 6, 5). Acum îmi dau seama că nu știusem să mă rog înainte de pasul căsătoriei. Sau fiindcă nu mă rugasem din inimă, nu fusesem auzită de Dumnezeu.

La fel pătimim și în relațiile umane. În general, multe legături se fac conjunctural. Cum să lași totul în voia lui Dumnezeu? Câți dintre noi sunt pregătiți să renunțe la vise, la bucuriile efemere, pentru a face voia lui Dumnezeu?! Am convingerea că mulți realizăm post-facto un lucru de mare importanță: **primim darurile dumnezeiești după măsura staturii noastre duhovnicești.**

3. Dintre scrierile Dvs publicate până în prezent, care considerați că vă reprezintă cel mai exact căutările metafizice și incursiunile în transcendent?

D.G.: Sinceră să fiu, niciuna nu mă mulțumește pe deplin. Le iubesc pe toate, dar mai am mult de aprofundat. Fiecare carte reușește să zugrăvească câte puțin din ceva-ul descoperit prin reflectări imediate. Pe unele le uit dacă nu le consemnez imediat. Din nefericire, pe multe le las pentru a doua zi. A doua zi, sunt iarăși amânate...

Prima mea scriere, 33. *Jurnal de inițiere spirituală*, apărută în anul 2008 la Editura Limes din Cluj-Napoca, a fost și prima mea încercare de a mă înțelege. Și eram într-un tot aplecată spre învățăturile Sfinților Părinți. Pe deplin de înțeles, fiindcă mi-am trăit fiecare zi a anului 33 al vieții mele până în cele mai mici amănunte, trăiri, gânduri, vorbe, acțiuni. O conviețuire cu sinele care mi-a schimbat pe deplin viața.

Despre a doua carte, *eu, tu și El. Oglindiri spirituale*, am vorbit anterior. E o carte de radiografiere interioară în care, așa cum spune și Cornel Moraru în prefața sa, „textele reproduse aici au semnificația unei experiențe de viață, într-un moment de răscruce, anume ales. Nu în altceva constă substanța lor și mesajul transmis, oferind celor sensibili la problematica moralei creștine o lectură responsabilă și stimulativă.”

Apoi a urmat volumul-poem *Păcatul neliniștii/Le péché de l'inquiétude*, ediție bilingvă, versiunea în limba franceză realizată de Maria Penzes, care stărnește și azi opinii favorabile din partea unor importanți scriitori: Liviu Antonesei, Eugen Evu, Ion Păchia-Tatomirescu etc. Mai mult, anul acesta a apărut același poem în limba maghiară, *A nyugtalanság búne*, traducere realizată de Judit-Emőke Brandner la Editura Mentor din Târgu-Mureș. Ceea ce mă obligă să scriu din ce în ce mai bine.

4. Vă rugăm vorbiți-ne despre părinții/scrierile duhovnicești care vă sunt mai apropiate de suflet.

D.G.: Am să vorbesc despre o nouă cercetare întreprinsă de mine, un studiu preliminar de recunoaștere a formelor umoristice în predica ortodoxă. Mă voi opri la părintele Ilie Cleopa, considerat un fel de Ion Creangă în rândul clerului

ortodox, unul din cei mai iscusiți predicatori ai monahismului românesc contemporan. M-am aplecat asupra predicilor dânsului (16 volume publicate, cu titlul *Ne vorbește Părintele Cleopa*, publicate la Editura Episcopiei Romanului și Hușilor în perioada 1995-1999), mai ales din dorința de a-i identifica retorica, vădită tonuri umoristice (umorul de situație, auto-dezaprobarea, jocul de cuvinte, anecdota, umorul cadrelor, ironia). Am stabilit empiric o serie de caracteristici ce definesc oralitatea stilului părintelui: jovialitate și expresii populare, comentarii ironice, expresii cu conținut emoțional, dimensiunea simbolică a limbajului, mesajul biblic sub forma povestirii.

La Părintele Ilie Cleopa predica este o organizare discursivă prin care cuvintele și frazele pot căpăta noi înțelesuri și pot fi încadrate într-o multitudine de forme umoristice pentru a reliefa diferențele, contrastele dintre realitatea zugrăvită, învățată, și cea modernă, trăită. Limbajul se apropie de cel colocvial, fără a estompa însă claritatea, acuratețea și corectitudinea termenilor teologici. Predica, atât o știință, cât și o artă, vine să clarifice textul liturgic, metodic și sistematic, motiv pentru care se află într-o permanentă consonanță cu așteptările și nevoile auditoriului.

În același stil umoristic se adresa uneori oamenilor și Părintele Arsenie Boca, care se remarcă printr-un discurs atipic, adecvat vremurilor de azi. Înnoirea discursiv-religioasă prin umor are rolul de a minimaliza intransigența canoanelor, mesajul fiind receptat și asimilat mai bine atât la nivel de individ, cât și la nivel de grup. Părintele Paisie Tinca, un om greu impresionabil, spune că Părintele Arsenie Boca i-a atins sufletul: „Mi-aduc aminte că atunci când am venit la mănăstire am ținut post 40 de zile numai cu apă și pâine și m-am slăbit tare. Am fugit în pădure și părintele m-a adus înapoi. M-a întrebat: «Dar cine ți-o spus să postești?». Am răspuns că poruncile Bisericii sunt să ții toate posturile. A zâmbit: «Dacă vei mai posti așa, îți vom trage clopotul, ai noroc că ești tânăr».”

5. Care este cea mai îndrăgită Fericire a Dvs?

D.G.: Fericirile, cele nouă căi pe care orice creștin trebuie să pășească pentru a se bucura de odihna veșnică, sunt în egală măsură la fel de necesare. Necesare cunoașterii desăvârșirii.

Mă voi opri, de dragul de a răspunde întrebării, la a doua Fericire: „**Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia**”. Și oare câți dintre noi pot spune că au cunoscut cu adevărat plânsul acesta al căinței? Mă gândesc la plânsul psalmic al regelui David. Deși a gustat din toate plăcerile lumești, niciuna nu i-a adus fericirea: „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor, și în calea păcătoșilor n-a umblat” (Psalmul 1,1). Fiindcă nu înscăunarea lumească este aducătoare de fericire, ci cea cerească la care cu toții ar trebui să ne gândim din vreme.

Plânsul are o lucrare îndoită: lucrează și păzește (*Patericul egiptean*, p.26). O fericire a lacrimilor este o promisiune a lui Dumnezeu. Fiindcă ea spulberă orice îndoială. Aduc spre cugtare răspunsul lui Avva Pimen, dat unui credincios abătut de prea multele sale păcate: „Cel ce voiește să se izbăvească de păcate prin plâns se izbăvește, căci plânsul este calea pe care

ne-au dat-o Scriptura și Sfinții noștri Părinți, zicând: <<Plâng-eți, că altă cale nu este, fără numai aceasta>>” (*Idem*, pag. 25).

6. Părintele arhimandrit Sofian Boghiu își sfătuia fiii și fiicele duhovnicești atunci când se aflau în momente de cumpănă: „Sfătuți-vă cu Maica Domnului!” Dvs. cum înțelegeți o astfel de sfătuire?

D.G.: Uneori traversăm momente de cumpănă. Avem sănătatea șubredă, siguranța financiară a familiei este pusă sub semnul întrebării, ne confruntăm cu dezechilibrul marital sau cu pierderea locului de muncă, avem probleme cu pruncii etc. Toate acestea – arăta părintele Nicolae Steinhardt în *Jurnalul Fericii* – sunt „dezvăluiri ale unei stări sufletești de neîmpăcată opoziție cu lumea creată de Dumnezeu, ale unei îndărătnice și imense îndepărtări de la recunoașterea deșertăciunii celor lumești. Dintr-odată, cel din urmă fleac ia proporții, prinde vâlvătăi și pune în cumpănă toată măreția face-rii și toată bucuria de a trăi”.

Un singur reazem necondiționat avem: sfătuirea cu Maica Domnului. De altfel, nu întâmplător, sărbătorile cele mai vechi ale Maicii Domnului relevă legătura sa unică cu Fiul ei, Hristos. Lumina pe care omul o caută înspre vederea celor plăcute lui Dumnezeu vine de la Născătoarea de Dumnezeu, Maica Logosului divin etern, „Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume” (Ioan 1, 9).

Se apropie Buna Vestire (25 martie), cunoscută în popor și ca „Ziua Cucului”. Asocierea sărbătorii religioase cu cea populară nu este întâmplătoare. Așa cum cucul vestește ceva important omului care-l aude, tot astfel Arhanghelul Gavriil

i-a vestit Fecioarei Maria că-L va naște pe Pruncul lui Dumnezeu. Poate constitui, de asemenea, un punct de vedere la îndemâna creștinului ortodox, care, atunci când este dovedit de probleme, își pune nădejdea în Maica Domnului.

7. Ce părere aveți despre secularizare, descreștinare, deteriorarea credinței?

D.G.: Un vădit rol în discreditarea valorilor moral-creștine îl are o parte din presă; cea care cultivă secularizarea, laicizarea limbajului religios. Creștinul, oricât de doritor de viață duhovnicească ar fi, nu poate fi imun în fața mesajelor venite prin diverse canale media; pierderea „imunității” urmate de pierderea liniștii minții se reflectă în comportament. Cantitatea uriașă de informații, falsa senzație de comuniune (vezi campaniile umanitare) etc., alimentează curiozitatea omului până la dependență. Tulburarea sufletului duce la lipsa de concentrare în rugăciune și la șubrezirea relației cu Dumnezeu.

Lumea aceasta multimedia în care trăim are misiunea de a muta centrul atenției dinspre real spre virtual. Gândim, vorbim, acționăm după modelele secularizate și descreștinate văzute la televizor. Și, ce e mai trist, iubim ca la televizor...

Pericolul descreștinării își are rădăcinile nu doar în realitatea multimedia, ci și în așa-numita „toleranță religioasă”. Creștinismul a luat-o pe alte căi, folosindu-se de pârgii occidentale și îndepărtându-se de la dreapta credință. Nu cumva este vorba în fapt despre o emancipare religioasă de tip Armageddon?

CRONICA SOCIETĂȚII (DECEMBRIE-MARTIE 2014)

Prof. DOINA SERACIN

În această perioadă, întâlnirile doamnelor din Societate s-au desfășurat lunar, conform programului obișnuit. În cadrul acestor întâlniri, s-au discutat probleme curente legate de activitățile propuse și/sau desfășurate, iar în 10 martie a fost invitat P.C. Părinte Alin Cuza de la Biserica Martirilor din Timișoara, care le-a vorbit doamnelor prezente despre Sfânta Euharistie.

De-a lungul întregii perioade s-au continuat activitățile de vizitare a bolnavilor internați la Spitalul Municipal, la Spitalul de Copii „Louis Țurcanu” – secția TBC, la Clinica de Chimioterapie și la Căminul pentru Persoane Vârstnice, Timișoara.

Începând cu luna februarie, a fost încheiat un acord de parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, prin care s-a stabilit ca doamne-membre ale Societății să participe săptămânal la activitățile cu copiii, în calitate de voluntare, la Centrul de Primire în Regim de Urgență din Timișoara.

În cadrul parteneriatului dintre Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara și Penitenciarul Timișoara, cinci cadre didactice de la Liceul cu program sportiv „Banatul” din Timișoara, membre ale Societății, participă sub formă de

voluntariat timp de șase săptămâni, ca și anul trecut, la un proiect educațional în cadrul căruia predau cursuri de educație pentru viața de familie, precum și cursuri de educație civică și limba română, unui grup format din 13 persoane private de libertate, cursuri prin care se contribuie la creșterea șanselor de reintegrare socială a acestor persoane.

Ziua de 7 martie, fiind prima zi de vineri din luna martie, a fost închinată Zilei Mondiale de Rugăciune organizată anual de femeile creștine din întreaga lume. Anul acesta, textul rugăciunii ecumenice a fost formulat de femeile creștine din Egipt, tema fiind: „Izvoare de apă vor curge în pustiu”. Serviciul religios a avut loc în biserica reformată; au participat, ca în fiecare an, Asociațiile Femeilor din Bisericile creștine tradiționale: ortodoxă, romano-catolică, greco-catolică, reformată și evanghelic-luterană.

De asemenea, s-a acordat și în această perioadă bursă lunară elevei de la Liceul cu program sportiv „Banatul” din Timișoara, elevă care provine dintr-o familie cu mulți copii și cu posibilități materiale reduse.

Un grup de doamne din Societate a continuat să pregătească hrană la cantina socială a parohiei Iosefin.

HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPILOR, LA CHIȘODA

MARIA DEBUCEAN
clasa a VIII-a, Chișoda.

Sunt patru ani de când particip la activitățile din cadrul proiectului religios din Parohia Chișoda, proiectul "Hristos Împărtășit copiilor". Aceste activități au început în anul 2010. Am ajuns să particip la aceste activități datorită unui flyer informativ. Nu după multă vreme, sâmbăta la ora 10.00, Biserica Ortodoxă din Chișoda era plină cu copii, plină cu suflete curate. Acești copii cu chipuri blânde și priviri inofensive erau încântați de prezentarea unor teme religioase precum: Nașterea Domnului Iisus Hristos, Pildele sau Sfintele Taine într-un mod plăcut lor: colorând fișe tematice și privind imagini sugestive în timp ce ascultau și preluau informațiile biblice.

Această activitate este împărțită în două etape. În prima etapă copiii colorează fișe tematice în timp ce ascultă Liturgia pentru copii, în cadrul căreia se împărtășesc. În a doua etapă, copiilor le este prezentată o poveste religioasă pe baza unor imagini sugestive. Înainte de plecare, copiii primesc anafura binecuvântată la această Liturgie.

Spre bucuria mea, ca participant la aceste activități, am avut ocazia să văd cum acești copii au crescut sub ochii mei, s-au maturizat. În acești 3 ani, s-au alăturat "echipei" mai mulți copii de vârsta mea, astfel încât ne-am împărțit în 2 grupe: "copiii mici" și "copiii mari", pentru a putea să lucrăm corespunzător vârstei noastre. Prima grupă conține copiii cu vârste cuprinse între 3 și 10 ani, iar cea de-a doua grupă copiii cu vârste cuprinse între 11 și 17 ani.

Cu prima grupă se lucrează în același fel ca și până acum. Singurul lucru schimbat este ajutorul neprețuit primit de la două tinere domnișoare: Denisa Jianu și Lăcrimioara Corhan.

Iar cu cea de-a doua grupă, din care fac și eu parte se lucrează într-un mod total diferit, într-un mod dinamic în care participanții reușesc să se și relaxeze și să și învețe la un nivel mai ridicat elementele importante ale Bibliei și principiile morale ale vieții.

Copiii din grupa a doua lucrează alternativ: o sâmbătă fac cateheza și o sâmbătă fac atelier bisericesc. De asemenea, acest atelier artistic constă în crearea unor obiecte religioase în diverse tehnici: pictura pe sticlă, modelarea pastei de lut sau pirogravura, toate acestea întâmplându-se sub deosebită atenție și îndrumare a unui artist plastic specializat în arta bisericească, doamna Cristina Șchiop, căreia îi sunt foarte recunoscătoare pentru toate lucrurile frumoase legate de artă pe care mi le-a arătat.

Sunt foarte încântată de faptul că am posibilitatea să fac parte dintr-un grup așa de special, având în vedere că anul trecut, cu ocazia sărbătoririi Învierii Domnului a avut loc o expoziție cu icoane pe sticlă, lucrate chiar de noi. Și să nu uităm de minunatele momente petrecute în Ajunul Crăciunului și chiar în ziua Nașterii Domnului, când sub coordonarea preotului Dragoș Debucean am colindat satul nostru, Chișoda.

PELERIN ÎN ȚARA SFÂNTĂ (XV)

MARIA TCACIUC BRĂTEANU

Programul zilei continuă cu vizitarea Ținutului Iudeei. Ni se vorbește despre primul obiectiv pe care îl vom vizita. Este vorba de Mănăstirea Hozeva, cea care inițial a avut hramul Maicii Domnului, o mănăstire veche (din secolul al 5-lea), care ar fi fost ridicată pe locul ce aparținea Sfinților Părinți Ioachim și Ana.

Prima mănăstire a fost construită de către cinci monahi sirieni, devenind loc de pelerinaj. Construcția a fost unită cu Peștera Sf. Prooroc Ilie (care s-a nevoit acolo 3 ani și 6 luni).

La sfârșitul secolului al 5-lea Sf. Ioan Iacob Hozevitul a extins spațiul mănăstirii vechi cu noi clădiri între care și o biserică, transformând lăcașul sfânt în lavră.

La sfârșitul secolului al 6-lea și începutul secolului următor Sf. Gheorghe Hozevitul a contribuit la înflorirea lăcașului (în timp trăind acolo foarte mulți monahi, de diferite naționalități). Perșii au distrus mănăstirea iar monahii au fost omorâți.

În secolul al 13-lea locul a fost părăsit până în anul 1878, când călugărul grec Calinic a început reconstrucția mănăstirii, fiind luată sub ocrotirea Bisericii Sf. Mormânt și restaurată sub forma de astăzi.

Autocarul se îndreaptă spre înălțimile Iudeei. Drumul urcă până sus pe platforma din fața unui portal cu 3 arce, cu crucea deasupra arcului mijlociu, ceva mai înalt și pe care scrie numele Mănăstirii Hozeva.

Deasupra celorlalte două arce, încadrate în rame sculptate, sunt chipurile sfinților hozeviți. În fața acestui portal, care se ridică ca un altar stau negustori ambulanți, cei ce vând pentru un dolar suc prolept de la citricele stoarse cu ajutorul unor storcătoare manuale.

Trec dincolo de acest portal, acolo unde stau cărașii, însoțiți de asinii lor și care sunt foarte insistenți, ajutând să ușureze urcarea și coborârea vizitatorilor la mănăstire, pentru 5, 10 și chiar 25 de dolari, depinde de client și de negociere. Întâlnesc pe unul care a învățat câteva cuvinte în limba română și care mereu spune: "Vivat Romania!".

Cobor drumul în pantă anevoios și cu multă atenție până jos în vale. Tovarășul de drum care îmi spunea: "no pote, pote, pote la toarcere" a renunțat la insistențe, rămânând în urmă și căutând alt client.

Simt soarele cum dogorește deasupra capului meu încălzindu-mi creștetul. În sinea mea mă rugam Bunului Dumnezeu să mă ajute să ajung la mănăstire și să pot să mă întorc fără ajutor. În Valea Pârâului el-Kelt (Cherit) mă opresc. Este un microclimat plăcut dat de apa care curge învolburată la vale (până în Valea Iordanului) și de umbra muntelui, înviiorându-mă. După trecerea podului urmează urcușul destul de abrupt și îmi dau seama că nu-mi va fi ușor.

În minte însă mi se profilează excursiile montane din practicile studenției, când am fost sfătuiți să mergem în

același ritm, să facem opriri scurte și dese iar pantele să le urcăm în zig-zag. Urmez procedeul amintit și cu rugăciune în suflet ajung pe nesimțite în vârful muntelui în fața scârilor late, din piatră, situate înaintea intrării în mănăstire.

Clădirea mănăstirii se află pe malul vestic al văii și este săpată în peretele de stâncă. Un măslin și un palmier și-au făcut loc cu rădăcinile lor în stâncă și străjuiesc intrarea, cât și mormintele din dreapta cu crucea grecească deasupra lor.

Observ turla cu clopotnița și crucea din vârf, cupola vopsită în albastru turcoaz și inscripția de la intrare în limbile: engleză, arabă și greacă: St. George Monastery (Khoziba). În stânga intrării se specifică, pe inscripția de marmură, că reconstrucția din 1179 a fost făcută de către Manuel Comneanul (1143-1180). Urc câteva trepte până în pronaos, ca apoi printr-o încăpere dreptunghiulară în care se vede mozaicul inițial al pardoselei (secolul al 6-lea) să ajung în mica biserică.

Toată lumea îngenunchează și asistă la o slujbă închinată Sf. Ioan Iacob Hozevitul. După terminarea slujbei fotografiez iconostasul având deasupra crucea cu Iisus răstignit, pictura în care Iisus este îmbrăcat în cămașă albă și cele două rânduri de icoane sfinte din dreapta și din stânga intrării în altar.

Mă îndrept apoi spre paraclisul unde sunt așezate moaștele întregi ale Sf. Ioan Iacob Hozevitul. Îmi notez versurile „cusute” pe catifeaua mov al baldachinului: „O suflet plin de bunătate/Limanul nostru la nevoi/Duhovnicescule părinte/De ce te-ai dus de lângă noi ?”

Pe dreapta se află atârnat portretul Sf. Ioan Iacob Hozevitul și tot acolo se află mormântul Sf. Gheorghe Hozevitul cu fragmente din moaștele sfântului așezate într-o cutie argintată.

Ni se spune că Sf. Ioan Iacob Hozevitul s-a născut în Neamț-Moldova. De mic a rămas orfan și a fost crescut în post și rugăciune de bunica lui iar după moartea ei a fost luat de un unchi, care văzând dragostea lui pentru credință l-a dat la teologie la Cernăuți.

Iliuță, pentru că așa i se spunea a dorit să ajungă la Ierusalim și să înceapă o viață monahală, de călugăr. A stat un timp la Mănăstirea Sava, apoi s-a stabilit la Mănăstirea Hozeva, unde a trăit în post și rugăciune.

După 20 de ani de la moartea sa mormântul a fost deschis iar moaștele întregi au fost puse în racla din lemn de abanos. În țara noastră este cunoscut sub numele de Cuviosul Ioan cel nou-Românul și este sărbătorit în fiecare an pe 5 august.

Se știe că Sfântul Ioan Iacob Hozevitul s-a nevoit timp de 8 ani în Peștera Sf. Ana și Sf. Ilie Tesviteanul.

După slujbă spun rugăciunea, pentru ca apoi să mă îndrept spre osuarul celor 40 de călugări omorâți, ale căror cranii și oase „stau” în peșteră, pe a cărei pereți sunt scrijelite multe dintre numele lor.

În spațiul administrativ suntem tratați cu apă rece, sirop de zmeură și căpșuni, cafea. Pentru a nu rămâne în urma grupului plec printre primii pelerini. Și cu multă grijă la coborâre, ajung din nou în vale.

De acolo îmi îndrept privirea și aparatul de fotografiat spre cele 3 balcoane ale mănăstirii, spre steagul alb cu roșu ce flutura în vânt, dar și spre numeroasele peșteri-văgăuni în care s-au nevoit pustnicii în decursul sutelor de ani.

Ajutorul sfânt, cât și energia pozitivă acumulată, m-au ajutat să urc muntele cu atâta ușurință, încât nu-mi venea să cred că deja am ajuns la autocar.

De pe „platou” am privit până în depărtare pe de o parte pustiul Iudeei, iar în cealaltă parte, mult mai jos, întinderea verde, udată de apa miraculoasă a Iordanului. Drumul și gândul meu se îndreptau deja înspre acolo...

Lin pe cale?

când e cruce, când e stea
neasemuirea Ta,
nu știi cine-mi spunea:
„suntem ce nu putem avea”...

neîmplinirea totdeauna
e a cuvintelor, nu a mea,
nu știi cine sufletu-mi cutreiera,
sau poate așa mi se părea...

îngerul tăcea,
doar era imaginea Ta,
piatra nescrisă, teopoetica...
ai vrut să mă întrebi ceva?

LUMINIȚA IRINA NICULESCU

Iubire de Hristos

Nevoia de a fi fericit,
Ascultă, și azi mai doare,
Cînd ard rugăciuni peste cântec,
Și-n cer e nevoie de soare.

Dar și pe pământ e nevoie
De plîns, de iubire și viață,
Cînd totul în timp se prăvale,
În ei arde-o speranță prin ceață.

Iubirea-n Hristos ne menține,
Și totuși, pe lume e bine!

PETRU JICHICI

Umilită

Mi-i inima ruptă, mi-i sufletul frânt -
Și plouă păgân, cu apă și sânge,
Natura e-n lacrimi și plînge și plînge,
Spălând răul lumii vărsat pe pământ.

Nu-i vînt, nu-i furtună, nici grindină nu-i,
Dar florile-s triste și frunzele mor -
De ploaie curată la toți ne-a fost dor,
Dar nu ne priește acum nimănu.

Ceva nu-i normal, ceva nu-i firesc -
Natura își plînge propria fire -
În tot și în toate e iad nu iubire
Și viața e chin la cei ce trăiesc.

Mi-i dor în orice să simt ce e sfânt,
Să simt apă vie în ploaia tihnită -
Sub oameni, natura e greu umilită ...
Mi-i inima ruptă, mi-i sufletul frânt.

Dr. TEONA SCOPOS

Acum e noapte

Stelele sunt acoperite de nori
Care se pregătesc de ploaie
Aerul este sufocant
Nici vîntul nu adie în noaptea asta.

Acum e noapte, luna a ieșit printre nori
Luminează doar puțin, nu destul
Ca să-mi arate calea
Pe care s-o apuc ca să plec din loc.

Acum e noapte, aș pleca să mă plimb
Cum făceam în anii care au trecut
Dar nu pot să plec, deoarece
Izolarea a pus stăpînire pe mine.

Acum e noapte
Nu se aude niciun zgomot
Doar inima îmi bate puternic
Oare ce vrea să-mi spună, de nu se mai adună?
Să spună ce vrea, asta-i viața mea...

ANA VELICI

Spre Cel ce e necuprins

Cerul era în privirile tale
Și lacrimile marilor dureri
Și tăinuita sufletului jale
Dar și lumina sfintei Învieri.

Și lacrimi câte plîns-au fost de tine
Deveneau mare pentr-un trist pustiu,
Rămas în urmă în adânci suspine
Trecut de el, sufletul cel viu.

Și stele deveneau pe ceru-albastru
Atâtea lacrimi câte-n tine-ai plîns
Și prin furtuni, presus de-orice dezastru,
Treci, suflete, spre Cel ce-i necuprins.

Tu ești în cer și-n gândurile noastre,
Eu pe pământ cu lacrimi câte-am strâns,
Și-n duh te-nalți presus de orice astre,
Rămân în lume de iubirea-ți nins.

Preot COSTICĂ MOROIANU

ADMITEREA LA CLASA TEOLOGICĂ A COLEGIULUI PEDAGOGIC CARMEN SYLVA DIN TIMIȘOARA

Pentru anul școlar 2014-2015 au fost alocate 28 de locuri pentru clasa a IX-a la profilul Teologie Ortodoxă (filiera vocațională) din cadrul Colegiului Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara.

Se pot înscrie elevii clasei a VIII-a (care au media generală de absolvire a claselor a V-a – a VIII-a minimum 7,00 și media la purtare în clasele a V-a – a VIII-a minimum 9.00) și absolvenții de gimnaziu din anii anteriori care au promovat testele naționale / tezele unice.

Dosarul de înscriere va cuprinde:

certificat de botez (ortodox)- copie legalizată;
fișa medicală (original);
fișa de înscriere, în original, eliberată de unitatea de învățământ gimnazial;
recomandarea consiliului parohial;
binecuvântarea Chiriarhului locului;
certificat de naștere / CI (copie).

Calendarul admiterii:

26-27 mai – înscrierea candidaților;
28 -30 mai – desfășurarea probelor;
2 iunie – afișarea rezultatelor;
3 iunie – afișarea rezultatelor finale.

Probele de aptitudini constau într-o **probă orală și una scrisă**. În proba orală se urmărește interpretarea unei cântări bisericești și o probă de dicție, iar la proba scrisă se urmărește evaluarea cunoștințelor de religie ortodoxă dobândite în clasele a VII-a și a VIII-a. **Temele** pentru examenul scris *sunt*:

1. Dumnezeu se descoperă oamenilor. Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție;

2. Crearea lumii;

3. Hristos, Lumina lumii: Vindecarea orbului din naștere;

4. Rugăciunea în viața creștinului;

5. Sfânta Liturghie – întâlnirea cu Hristos;

6. Legea cea nouă – Fericirile;

7. Crezul – sinteza învățăturii de credință;

8. Pilda semănătorului – primire și împlinire a cuvântului lui Dumnezeu;

9. Biserica, locaș de închinare:

10. Răbdare și încredere în Dumnezeu – Dreptul Iov.

După terminarea studiilor și promovarea examenului de Bacalaureat, absolvenții acestei secții **se pot înscrie la orice facultate**, indiferent de profil (Teologie Pastorală, Didactica, Istorie, Filosofie, Litere, Arhitectură, Academia de Poliție ș.a.)

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Slujiri arhieresti. În ultima perioadă de timp, Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a efectuat următoarele slujiri arhieresti:

- Duminică 9 martie, în Duminica Ortodoxiei, a săvârșit Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, în cadrul slujbei dându-se citire Pastoralei Sfântului Sinod;
- Duminică 16 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie la biserica parohiei Timișoara Iosefin;
- Duminică 23 martie, a slujit Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

Hramul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Din încredințarea Înalt Preasfințitului Nicolae, Mitropolitul Banatului și la invitația Înaltpreasfințitului Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, marți, 25 martie Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei

Timișoarei a participat la hramul Mitropoliei Clujului. Marele praznic a fost marcat în mod deosebit în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca în prezența unui numeros sobor de ierarhi, preoți și diaconi, a sute de clujeni și oficialități locale. Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Andrei a fost felicitat la împlinirea a trei ani de la întronizarea ca Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului. Din soborul slujitorilor au făcut parte: ÎPS Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Paisie Lugojanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, PS Vasile Someșanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Clujului și PS Justin Sigheteanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, precum și clerici de la Centrul eparhial și de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Răspunsurile la slujbă au fost date de corul Catedralei, dirijat de P.On. Părinte pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Târnosire de biserică. În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai, 2 martie, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Sânpetru Mic, Protopopiatul Sânnicolau Mare. La orele dimineții, ierarhul a fost întâmpinat de numeroși copii și tineri, îmbrăcați în haine de sărbătoare. Cu acest prilej, preasfinția Sa, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a oficiat slujba de târnosire a noii biserici parohiale cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. În continuare,

Preasfințitul Paisie Lugojanul, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în noul sfânt lăcaș, alături de soborul slujitorilor, în frunte cu P.On. Părinte Gheorghe Sutac, protopopul Sânnicolaului Mare. La slujbă au participat locuitori și fii ai satului, foarte mulți invitați, autorități locale și județene, precum și credincioși din parohiile învecinate și din Timișoara. În cadrul slujbei, P.C. Părinte Ștefan Dumitrescu de la parohia Sânpetru Mare, fostul preot paroh al parohiei Sânpetru Mic, a primit distincția de iconom-stavrofor pentru rodnicia sa activitate pusă în slujba Bisericii. La momentul potrivit foarte mulți credincioși și copii s-au împărțășit cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. De asemenea, la finalul slujbei, Preasfințitul Paisie a oferit mai multe diplome de cinstire citorilor și binefăcătorilor noii bisericii, iar P.C. Părinte Mihai Herghelegiu, parohul bisericii, a primit o diplomă de aleasă cinstire pentru sprijinul moral și pastoral deosebit acordat comunității de creștini din localitatea Sânpetru Mic. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de grupul coral „Theophoros” al Arhiepiscopiei Timișoarei, condus de C. diac. dr. Ion-Alexandru Ardereanu.

Examen de capacitate preoțească. Joi, 20 martie la Centrul eparhial din Timișoara a avut loc examenul de capacitate preoțească pentru licențiații în Teologie Pastorală din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei. Examenul s-a desfășurat în conformitate cu Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical, aprobată de Sfântul Sinod prin hotărârea 1199/2008. La sesiunea de primăvară din acest an s-au înscris 21 de candidați. După testarea psihologică din 11 martie, aceștia au susținut probe scrise la Dogmatică și Morală, respectiv Istoria Bisericească Universală și Istoria Bisericii Ortodoxe Române, precum și probe orale la exegeza Noului Testament, Tipic și Liturgică, Omiletică, Catehetică, Cântare și Legislație bisericească. Examenul de capacitate preoțească are valabilitate 1 an de zile pentru cei care au obținut media sub 9,00 și 2 ani valabilitate pentru cei care au promovat cu cel puțin media 9,00.

Inaugurarea brutăriei „Pâinea vieții”. Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a oficiat în ziua de 26 martie, slujba de binecuvântare a brutăriei Asociației „Pâinea vieții” din Timișoara. La eveniment au luat parte Domnul Eugen Dogariu, prefectul Județului Timiș, Domnul Ioan Băla, directorul Penitenciarului din Timișoara, consilierii de la Centrul eparhial din Timișoara și reprezentanți din partea Asociației „Pâinea vieții”. Noua brutărie din orașul de pe Bega a luat ființă în cadrul proiectului „Strategia de ocupare și calificare prin învățare și activități pentru libertate”, demarat de Administrația Națională a Penitenciarelor, Patriarhia Română și Federația Filantropia. Proiectul a fost susținut financiar de Uniunea europeană prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane. Scopul proiectului este diminuarea inegalității de șanse a deținuților și foștilor deținuți în tranziția de la penitenciar la viața socială și de muncă. În cadrul brutăriei își vor derula activitatea persoane ce au urmat cursuri de calificare ca brutari și patiseri în timpul în care au fost privați de libertate. În acest sens, se

dorește intergarea pe piața muncii a foștilor deținuți, ce doresc să își asume un angajament real în viața socială și totodată, care speră la o nouă șansă din partea comunității din care fac parte.

Întrunirea Consiliului Eparhial. Miercuri 19 martie, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Nicolae, Mitropolitul Banatului a fost convocat Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Timișoarei. Ședința a fost prezidată de Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. În cadrul întâlnirii de lucru au fost discutate probleme curente ale secțiilor administrativ-bisericească, culturală, economică, patrimonială, juridică și de asistență socială ale Centrului eparhial.

Hram mănăstiresc. De praznicul Bunevestiri – 25 martie – s-a sărbătorit hramul paraclisului de iarnă de la mănăstirea Săraca. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către mai mulți slujitori în frunte cu starețul așezământului, P.Cuv. Părinte Climent Vântu.

Expoziție de presă bisericească. Vineri, 28 februarie la Muzeul Catedralei Mitropolitane din Timișoara a avut loc vernisajul expoziției de publicații religioase cu tema "Pe bariadele presei bisericești". Pe simetele expoziției au fost prezentate revistele eparhiale, „Altarul Banatului” și „Învierea”, precum și reviste editate de mai multe parohii timișene, dar și alte publicații bisericești din cuprinsul Patriarhiei Române, unele dintre ele cu o tradiție bogată, ce se întinde pe mai multe decenii. La eveniment au participat oameni de cultură, cadre didactice de la Facultatea de Teologie din Timișoara, slujitori de la Catedrala Mitropolitană, elevi și studenți de la școlile teologice, precum și numeroși timișoreni. În deschidere, P.On. Părinte Zaharia Pereș, consilier cultural al Arhiepiscopiei Timișoarei, a evidențiat impactul major pe care aceste publicații îl au în viața culturală, socială și academică a Bisericii.

Olimpiadă județeană de Religie. Cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, sâmbătă, 1 martie a.c a avut loc etapa județeană a Olimpiadei de Religie în Arhiepiscopia Timișoarei. Concursul s-a adresat elevilor din clasele VII-XII și s-a desfășurat la Școala gimnazială

nr. 7 din Timișoara. În acest an, peste 150 de elevi de la mai multe școli din județul Timiș s-au înscris la faza județeană a olimpiadei. În debutul evenimentului, P.On. Părinte Marius Sfercoci, inspector eparhial și P.On. Părinte Sorin Lungoci,

consilier la Sectorul învățământ și activități cu tineretul al eparhiei, au oficiat o slujbă de Te Deum în capela "Sfânta Maria" din incinta școlii timișorene, în prezența Preasfințitului Paisie Lugojanul, a Doamnei Daniela Buzatu, inspector de Religie, a cadrelor didactice și a elevilor. În finalul slujbei, Ierarhul a adresat un cuvânt elevilor participanți, urându-le succes la concurs, dar și îndemnul de a continua pe mai departe studiului teologic, indiferent de rezultatele obținute.

În ziua de 13 martie, în sala de festivități a Centrului eparhial din Timișoara a avut loc premiarea elevilor participanți la faza județeană a Olimpiadei de Religie. Alături de elevii finaliști și profesorii lor coordonatori, au fost prezenți la eveniment și P.On. Părinte Sorin Lungoci, consilier la Sectorul Învățământ și Activități cu Tineretul al Arhiepiscopiei Timișoarei și Doamna prof. Daniela Buzatu, inspector de Religie în cadrul Inspectoratului Școlar județean Timiș. Aceștia au înmănat participanților la olimpiadă diplome și daruri constând în cărți de rugăciune și volume cu scrieri duhovnicești, dar și iconițe. Cu acest prilej, au fost premiați și elevii finaliști de la confesiunea Romano catolică. Faza națională a Olimpiadei de Religie Ortodoxă se va desfășura în luna aprilie la Slatina, jud. Olt.

Săptămână duhovnicească în parohia Chișoda.

Așa cum se obișnuiește deja de câțiva ani în parohia Chișoda, în prima săptămână a Postului Paștelui se desfășoară săptămâna duhovnicească. Momentul este unul deosebit de prielnic întrucât această săptămână marchează începutul unui nou urcuș spiritual pentru fiecare creștin. În fiecare seară, la finalul rugăciunilor specifice începutului postului Paștelui, a fost susținută câte o cateheză de către preoții invitați. Aceștia au avut ca temă generală Taiana Mărturisirii și Taiana Euharistiei, Sfinte Taine ce au fost redescoperite și privite din perspective noi. Preoții invitați au fost Ioan Mezinca, Ache Novac, Adrian Covan, Marius Șonea și Daniel Mateia. Bucuria a fost cu atât mai mare cu cât la finalul săptămânii duhovnicești s-a putut observa faptul că unii dintre credincioșii parohiei au și început să mediteze sau să pună în practică unele dintre elementele aflate în cadrul acestor cateheze. În aceste seri, atât preoții cât și credincioșii s-au putut bucura de împlinirea comuniunii creștinești prin rugăciunea în comun și împreună-slujire a lui Dumnezeu. Pe această cale mulțumim părinților care și-au mai mistuit o parte din ființa lor pentru a oferi oamenilor încă o dată hrana cea vie care duce la Hristos. Sperăm ca aceste cuvinte de înțelepciune spuse de la amvonul bisericii din Chișoda să fie pentru credincioșii parohiei noastre ca semințele căzute în pământ roditor ca peste zile, luni sau ani să facă roade bine plăcute lui Dumnezeu (pr. Dragoș Debucean).

Publicații bisericești. Am primit la redacție următoarele publicații bisericești:

Hrană pentru suflet (fostă *Învierea Domnului*) anul XI, n. 130, martie 2014, editată de parohia *Învierea Domnului* din Lugoj, prin osteneala P.On. Părinte paroh Mihai Sidei;

Vatră nouă anul XV, nr. 162, februarie 2014, editată de comunitatea locală din Giarmata Vii, prin grija P.On. Părinte paroh Vasile Suci.

Rubrică alcătuită de
GEORGE GIURGIU și VALENTIN BIRĂU.